

Hergün

Galibler sulhü,
Milletler sulhü

Yazan: Muhittin Birgen

Almanyanın Fransaya tevdi ettiği mütareke şartlarının bazı esaslarına dair ilk haberleri aldık. Fakat, bu şartlar hakkında etraflı bir fikir edinebilmek için ortadaki malûmlar kâfi değildir. Aynı zamanda Fransanın teferrüatı bizzat meçhul olan mütareke şartlarını kabul edip etmediğini de şu dakikada bilmiyoruz. Gerek bu hususa dair tafsilât, gerek cereyan halinde bulunan konuşmaların neticelerini öğrenmekte gecikmiyemiyemiyemiz için, bir müddet daha dişimizi sıkıp sabredebiliriz.

Şimdiki halde merak edilecek nokta şudur: Almanyanın teklif ettiği mütareke şartları, acaba, Avrupaya hak ve adalet temin edecek bir nizam vermek bakımından ne dereceye kadar müessir ve faydalı şartlardır.

Eğer, üç gün evvel Compiègne ortamında, 918 dekoru içinde cereyan eden sahnenin verdiği ilk intibaa bakacak olursak görürüz ki Almanya, şu dakikada, kendisini bir takım coşkun hissiyatın tesiri altında düşmekten kurtarmış değildir. Halbuki iyi bir sulh yapabilmek için, her şeyden evvel, bunu yapanların kendilerini bir takım hissiyatın tesiri altında kalmaktan kurtarmaları lâzım olduğu muhakkaktır. Acaba Compiègne dekorunda, bu nevi hislerin tesiri altında kalmaktan kurtulmuş olanlar, Fransızların ellerine verdikleri maddeler listesinin, Avrupanın gelecekteki sulhüne, soğukkanla bakabildiler mi? Temenni ederiz ki bu merakımızı izale edecek olan tafsilât, aynı zamanda suale müsabet şekilde bir cevabın da ifadesi olsun.

★

Hakikaten, Avrupa bir küldür. Bu kıta üzerinde yaşayan milletlerin en büyüklerinden başlıyarak en küçüküne kadar hiç bir millet yoktur ki biri diğerinden tamamen ayrı olan bir hayat yaşayabilsin. Bu milletler arasında ebedi değilse bile, uzun müddet devam edebilecek bir sulhe ihtiyaç olduğunu teslim etmeyecek salim bir akıl bulunmayacağı da muhakkaktır. Bununla beraber, böyle bir sulhün lüzumunu teslimde kolayca ittifak eden Avrupalılar, onun şeklini ve şartlarını tesbit etmeye kadar ne ittifak, ne de isabet gösterebildiler. Eğer Versailles muahedesinin müelliflerine sorulsaydı, onlar, telif ettikleri eserin Avrupaya uzun bir sulh devri temin edeceğini iddiada en küçük bir tereddüd göstermezlerdi. Fakat, arada gördük ki, bu sulh, yirmi sene mütemadiyen istim üzerinde yaşadı ve ondan fazla da yaşayamadı. Zaten, Avrupanın belâli tarihinde hangi sulhe baksak, ebediyen devam etmek iddiasile akdolanmış, fakat, en uzun ömürlüsü bile kırk sene den fazla yaşayamamış olduğunu görürüz.

Rivayet ederler ki Versailles muahedesini hazırladığı sıralarda bunun şartlarının Almanya için çok ağır olduğu fikrinde bulunan bir hayli Fransız devlet adamı, İhtiyar Kaplanı daha yumuşak bir sulhe teşvik ederlermiş. Bu tarzdaki ikilâne ikazların tesiri altında kalan Clemenceau, son dakikada bir tereddüd devri geçirmiş. Son zamanlarda bir gün, Clemenceau, bu muahedenin hazırlanmasında başka âmillerden biri olan Tardieu'ye sormuş:

— Tardieu, senin fikrince, iyi bir sulh muahedesine ne kadar yaşar?
Tardieu cevap vermiş:
— On beş, yirmi sene.
— Ya fena bir muahede?
— On, on beş sene!
Bu cevabın alan ihtiyar başvekil bir müddet düşülmüş, sonra kararını vermiş:
— Pekâlâ, ben de kötü bir sulh muahedesini yapacağım!

Versailles muahedesini, tam varlığı ile on sene daha yaşayamadı. Tatbik edilmeğe başladığı tarihten bir müddet sonra, yavaş yavaş, madde madde düşmeğe başladı. İyi bir zafer kazanmış olan Clemenceau kötü bir muahede yapmamış olsaydı, belki de aynı neslin iki büyük muharebe görmesi gibi felâketten şu muztarib Avrupa masun kalabilirdi!

★

Bütün muharebelerde, bütün siyaset tarihinde milletler, daima iki nevi sulh fikri arasında sallanıp durmuşlardır: Biri galiblerin verdikleri sulh, diğeri de milletlerin muhtaç oldukları sulh. Tarihin bugüne kadar kaydettiği hâdiselere baksarsak şunu görürüz ki galibler, daima kendi istedikleri sulhü yapmışlar ve, sade mağlûblar değil, bütün milletler de kendi muhtaç oldukları sulhü beklemişlerdir.

Acaba, yeni Avrupa nizamı denilen şey de, bundan evvelkiler gibi, galiblerin mağlûblara kabul ettirmek istedikleri şartların sulhü mü olacak, yoksa, milletler, bu defa muhtaç oldukları umumî bir Avrupa nizamına kavuşabilecekler mi? Hiç değilse, buna doğru yürümenin ilk adımları olsun. Bu defa atılabilecek mi? Eğer tarihteki misallere bakacak olursak, yeni Avrupa nizamının eskisinden çok farklı olabileceğine inanmakta güçlük çekmemiz lâzımdır. Fakat, belki, insanlar bugün biraz daha akıllanmışlardır? Belki de Avrupanın milletleri birbirlerine çok sıkı bağlarla bağlanmış olan bugünkü hayatı, insanları ve bu arada bilhassa galibleri, dünkülerden daha iyi ve daha makul düşünmeğe icbar edecektir? Belki... Fakat, içimizde duyduğumuz bu müphem ümide kafamızla bir türlü bağla-

Resimli Makale:

Tenkidde munsif olunuz

Hata bir hareketi yapıldıktan sonra görmek kolay, hareketi yapmadan evvel ondan bir hata doğabileceğini sezmeğe güçtür.

Bir yanlış tenkid etmekte serbestsiniz, fakat munsif olmanız için o yanlış işin hangi şartlar dahilinde yapıldığını gözönüne almanız lâzımdır.

SÖZ ARASINDA

1939 senesinde
Amerikada en fazla
Para kazananlar

Amerikan maliyesinin ahiren neşreylemiş olduğu bir istatistiğe nazaran 1939 senesi zarfında Birleşik Amerika dahilinde en çok para kazanmış oldukları resmen tesbit edilmiş olan şahıslar arasında birinciliği meşhur gazeteci Hearst, ikinciliği ise meşhur sinema sanatkarı Mae West almışlardır. Hearst'in kazancı resmen 550,000 dolardır. Mae West'in kazancı ise 455,000 dolardır. Bu sanatkarın hâlâ rağbet görmekte olduğu şaşılacak bir şey gibi gelirse de Amerikan erkekleri Mae West için büyük bir alâka duymaktadırlar.

Newyork sergisinden
Yeni haberler

Meşhur Newyork sergisi bugünlerde ya açıldı ya açılmak üzeredir. Geçen sene pek fazla değil, adeta hiç kâr bırakmamış olan serginin bu sene dünyanın içinde bulunduğu vaziyet do'ayısıyla daha fazla demokratlandırılması kararlaştırılmıştır.

Evvelimere dühüliye pek ucuzlatılmıştır. Paramızla otuz kuruşa indirilmiştir. Haftada üç gün 10 kuruş olacaktır. Fazla miktarda sıcak sosis ve çilek döndürmesi satılacaktır.

Bu sene sergiye otuz devlet iştirak etmektedir. Sergi müdürlüğü Amerikan köylülerini sergiye sürüklemek arzusunda. Sürüklemek tabirini kullanıyoruz. Çünkü Amerikan köylüsü kolay kolay köyünü bırakıp şehre inmektendir. Sergi bu sene muvaffakiyetini köylüler tabakasından beklemektedir.

Serginin başlıca hususiyeti serginin içinden geçecek olan ve bir buçuk kilometre uzunluğunda bulunan karlı pisttir. Bu karın erimemesi için tedbirler alınmıştır.

namadığımızı itiraf etmeğe de, maalesef, mecburuz!

Muhittin Birgen

Sabahtan sabaha

İster, istemez!

Harb mağlûb olan taraf için felâketdir. Fakat galib için de âfet olmadı kim inkâr eder. Hele bugünün marteryeli ile yapılan harbin galibi ile mağlûbu aynı insan zayıfatı ile aynı maddî zararları paylaşırlar. Galib için mağlûbun malından, mülkünden istifa etmek te bir zaman içindir. Şuurlu ve morali kuvvetli bir mağlûb için zararlarını az zamanda kâr'a kapatmak imkânı daima mevcuttur.

Harbin bu tehlikesi bugün henüz harbden uzak kalanları, çok temkinli olmaya sevk ediyor. Atlantiklerin ötesindeki mes'ud Amerika bile endüstri pazarını altına garkeden Avrupa harbine karışmaktan çekiniyor. Avrupanın küçük devletleri de cennetle cehennem arasında kalmış âvareler gibi hangi yolu tutacaklarını şaşırıyorlar. Çünkü cennetin anahtarını henüz hangi elde olduğu meçhuldür.

Bütün bu tereddüdlere, temkinli hareketlere rağmen bu ateş kendinden uzak kalanları kendine çekecek gibi görünüyor. Çünkü kuvvetler arasında müvazene bozulmuyor. Müttefikler kefesinden eksilen Fransayı Amerikan istilâf edeceğini gösteren alâmetler kuvvetlidir. Diğer bazı muntakalarda da yeni ihtilâtlar doğuyor. Gösteren izler vardır. Harbin sükûti merkez Fransanın istilâfından sonra başka istikametlere intikal edebilir. Henüz söz söylememiş silâhlar vardır ki müdahale ettikleri cephenin vaziyetini derhal değiştirebilirler.

Bütün bunlar ihtimal değil, emri vâki olmaları beklenen istim üzerinde infilâk maddeleridir. Öyle görünüyor ki harbden uzak kalmak isteyenler bile istemiye istemiye bu ateşten nasiblerini alacaklar. Harman bir zaman devam edecek ve geçen harbde olduğu gibi mukavemet kudreti fazla olan taraf son sözü söyleyecek.

Bushan Cahid

Bir sene içinde yumurta
yumurtlamak rekorunu
kırın tavuk

Bir sene içinde en fazla yumurta veren tavuk nihayet tesbit edilmiştir. Legorn cinsinden olan bu tavuk sene tam 365 yumurta yumurtlamıştır. Bu tavuk Japonyada tavukçuluk cemiyetinin malıdır.

İstilâya uğrayan
Fransız eyaletlerinden
Bretagne

Fransanın en mamur vilâyetlerinden biri olan «Bretagne» da nihayet Almanların eline düşmüştür. Türk aslından ve Kelt ırkından oldukları tarihen müsbet bulunan bura halkı cedbeced denizcilerdir. Resmimiz Bretagne köylülerini millî kıyafetlerle göstermektedir. Hatırlarda olsa gerek. Bundan birkaç sene evvel Bretagnede bir müstakil idare kurulması için bir hayli propagandalar yapılmıştı. Bretagne sakinlerine Breton denilmektedir.

Beuz perdenin gedikli
art'stleri kimlerdir?

Bugün Hollywoodda film çevirmekte olan sanatkarar içinde bu işi yirmi beş sene denberi devam ettiren olduğunu biliyor mu idiniz?

Sizi bu hususta biraz tenvir edelim:
Charlie Chaplin sinema hayatına 1913 senesinde atılmıştır. Lionel Barrymore, Jean Hersolt, W. C. Fields 1915 senesindenberi rol yapmaktadırlar.

Cary Grant, Richard Barthelemess, Jean Arthur 1916 sınıfta mensubudurlar. Wallace Berry ilk filmi 1918 senesinde çevirmiştir.

Daima genç ve taze görünen güzel ve şirin Norma Serer 1920 senesinde film çevirmeğe başlamıştır.

William Powell, John Barrymore da 1920 liktirler.

Metro Goldwyn Mayer stüdyosu ile mukavelenmesini tazeliyen Greta Garbo 1926 senesinde işe atılmıştır.

Sözün kısası

İhtiyar Mareşalin
Tarihî sözleri

E. Ekram Talu

Yirmi beş yıl evvelki harbde nam ve şanlı Fransa tarihinin sayfalarına altın yazı ile kaydedilmiş olan ihtiyar Mareşal Petain, bu sefer mağlûb olan memleketinin halkına ve aynı zamanda cihan efkârı umumiyesine bu mağlûbiyetin sebeplerini hükümetin reisi sıfatıyla hülasaten şöyle izah etti:

Geçen defaya nisbetle askerimiz azdı. Müttefikimiz İngiltere gene geçen harbde bize yapmış olduğu yardımın, bu sefer sekizde birini yaptı. Yirmi yıl, askeri tecrübemizi, fennin icablarına uydurmayı ihmal ettik. Ve bilhassa, zaferden sonra zevke, safaya ve sefahate dalarak kendimizi unuttuk. İşte bütün bu sebeplerden dolayı, felâket bugün bize galebe etmiştir. Kahraman ihtiyarın bu sözleri herkes için bir ders olmalıdır. Bilhassa, yaralı Fransa, istikbalde bu hakikatten mütebahibih olmali, son yirmi yıllık ümalinin seyri olan şimdiki vaziyete bir daha düşme menin bugünden çaresine bakmalıdır.

Zafer, ikbal gibi güç hazmolunur, sarhoşluğu uzun ve tehlikeli bir keyfiyettir. İşin içerisinde, hele gurur da karıştı mı, o zafer, mağlûbiyetten hemen hemen farksız olur.

Fransa, bugün, yirmi yıl evvel dalmış olduğu zafer sarhoşluğundan, çok acı bir tarzda uyanıyor. Milletlerin talihinde böyle vartalar olmaz değildir. Hüner, bunlardan azami derece ibret almak, bunların sebeplerini araştırıp üzerlerinde durmak ve o sebeplerin bir daha tekrâr etmemesine titiz bir itina göstermektir.

Mareşal Petain'ın dediği gibi, muzaffer Fransanın, zafer ikillerinde yapılan müazzam bir sedir üzerinde yirmi yıl mestti gurur, bir gaflet uykusu uyuduğu, uyardığı müazzam hezimetten tamamiyle belli oluyor.

Fransayı mağlûb eden, düşman kuvvetlerinden ziyade, son senelerin tereddüdlere, rejim kararsızlığı, parti kavgaları ve millet ferdlere arasındaki tesanüdsüzlüktür. Şimdi, bir Blum tecrübesinin kendilerine neye malolduğunu acı acı düşünen Fransız dostlarımız, millî birliğin yenilmez bir kuvvet olduğunu idrâk ediyorlar amma, heyhat, bade harabîl Fransal!

E. Ekram Talu

Bir Macar heyeti
Belgrada gidiyor

Belgrad 22 (A.A.) — Macaristan dışraat nazırı Varga ile Budapeşte belediye reisi Karafia'nın Belgrada gelmeleri beklenmektedir. Macar misafirler Belgrad'da üç gün kalacaklardır.

Romanyanın Ankara
elçisi Sofyada kaldı

Romanyanın Ankara büyük elçiliğine tayin edilen eski Berlin büyük elçisi Radu Cruzesco, dün Sofyaya gelmiştir. Elçinin eskiden Sofyada memleketini temsil bulunması dolayısıyla Sofyada bir müddet kalacağı tahmin edilmektedir. Maamafih bir iki güne kadar İstanbul harekete edeceği de bildirilmektedir. Büyük elçi şehrimizde birkaç gün kaldıktan sonra itimadnamesini vermek üzere Ankaraya hareket edecektir.

Limanımıza gelen ve giden
ecnebi vapurları

Dün Sabah Köstenciden Limanımıza gelen Rum baharlı Dedeçay vapuru akşam Pireye hareket etmiştir. Vapur limanımıza pek az yük getirmiş ve Yunanistan için hiç yük almamıştır. Rumen vapurlarının Pire seferlerine başlaması piyasamızda iyi karışılmıştır. Bu suretle Yunanistana deniz yolu ile yapılacak ihracatın inkıtâa uğramayaacağı bildirilmektedir.

Akdeniz seferlerinin inkıtâa uğraması dolayısıyla limanımıza yalnız Karadenizden vapur gelmektedir. Bu meyanda limanımıza en çok gelen Macar gemileridir. Yalnız Macar gemilerine Akdenize çıkmak müsaadesi verilmemiş olduğundan bu gemiler en son seferlerini İstanbula kadar yapmaktadırlar. Dün akşam limanımızda bulunan Szeget ve Tissa isimli Macar şileplerinden Tissa'nın yarın Köstenceye mütevaccihen hareket edeceği bildirilmektedir.

TAKVİMİ

HAZİRAN					
Rumi sene 1356	23		Arabi sene 1359		
Haziran 10	Resmi sene 1940	Hazir		49	
PAZAR					
GÜNES	C. Evvel				İMSAK
S. D. 4 29 8 44	17				S. D. 2 08 6 28
Ogle		İkinci		Akşam	
S. D. 12 15	S. D. 16 19	S. D. 44 21	S. D. 21 48		
V. E. 4 31	S. D. 8 12	Yatsı		2 04	

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Alman taarruzu Haziranın 5 inci günü başladı, 12 inci günü akşamı mutlak bir muvaffakiyetle neticelendi, biz zat muhterem Fransız mareşalinin Fransız milleti ile radyoda yaptığı hasbihâl'den anlıyoruz ki, bu 7 günlük harbin sonunda Fransanın mütareke istemesi çekinilmeyen mecburiyet haline gelmiştir. Fransızlar bu muharebede hayatlarını istihkar ederek ne kadar kahramanca dövüşürlerse, resmî tebliğlerinde hakikati söylemekte de o derece dürüst hareket ettiler.

Muharebenin nasıl inkişaf ettiğini sabah akşam günde iki defa, abdim namı takib ettik. Fakat bu noktayı kaydettikten sonra şimdi de eğer atmadınızsa bir defa da eski gazetelerimizin ilk sayfalarına bir göz atınız.

Ayn 6 inci günü:
— Alman taarruzunun çekmediğimiz haber verdiler

Ayn 7 inci günü:
— Alman taarruzu inkişaf edemiyor, dediler.

Ayn 8 inci günü:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

— Muazzam bir Alman taarruzunun ikinci müdafaa hatlarında tahdid edildiğini söylediler.

Ayn 9 uncu günü:

— Almanların 5 günlük bir taarruzda 400 bin asker, 1000 tank kaybettiğini ve bütün ihtiyatlarını ateşe sürdüklerini yazdılar.

— yın 10 uncu günü:

— Alman tazyikinin arttığını.

Ayn 11 inci günü:

— Harbin Marne cennubi ile Sen kıyılarına intikal ettiğini.

Ayn 12 inci günü:

— Parisin müdafasına başlandığını, yekdiğeri arkasına sıraladılar.

Halbuki bu müddet zarfında gazetelerin iç sayfalarına geçen Fransız tebliğinde hakikat olduğu gibi söyleniyordu. Biz buna bakarak Haziran ayının ilk iki haftası içinde çıkan gazetelerimizin bir müddet sonra ibretle okunacak bir tarih teşkil edeceklerine inanıyoruz, fakat ey okuyucu sen:

Telgraf, Telefon Ve Radyo Haberleri

Romanyada totaliter idare teşekkül ederken Macar matbuatı Romanyanın hatalarını sayıyor

Peşter Loyd gazetesi: "Romanya klâsik bir siyasî cinayetler memleketi haline girmiştir," diyor

Bükreş 22 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Bir kararname emillî rönesans cephesini totaliter bir parti haline irca ediyor. Kralın yüksek idaresinde bulunacak olan bu tek partinin ismi «millet partisi» olmuştur. «Millet partisi» Rumen devletinin ve milletinin, maddî ve manevî hayatını idare edecek ve hukuku ämme teşekkülü olacaktır.

Adlye vekili, vermiş olduğu bir raporda, emillî rönesans cephesi yüksek komitesinin, Rumen milletinin yeni bir politik disiplinine doğru tevclh edilmesi lüzumunu tebarüz ettirdiğini bildirmiştir.

Bu parti yeni şeklinde, icraatında azami faydalı olmak gayesine vâsıl olmak için, maaşın verdiği ders ve tecrübelerle istinaden tecelli etmiş bir istihalede ibarettir.

Bütün hîdematı ämme memurları, bütün müntahibler, namzedler, bütün hususî ve umumî müesseseler meclisi idare azaları partinin azası olacaktır.

Bir emirname neşredildi

Bükreş 22 (A.A.) — Yeni millî partinin idaresindeki siyasî nizamın müdafaası hakkında bir emirname neşredilmiştir. Bu emirname hükümlerine göre, devletin siyasetine karşı yapılacak her türlü aleyhtar hareket, 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezasına çarptırılacak, suçlulardan ayrıca nakdî teza da alınacaktır.

Tek partinin umumî kâtibi

Bükreş 22 (A.A.) — Kralın müsaviri Urduyanu «millet partisi» ismindeki tek partinin umumî kâtibliğine tayin edilmiştir.

Macar matbuatının Rumenlere hücumu Budapeşte 22 (A.A.) — Yarı resmî bir surette bildiriliyor:

Peşter Loyd gazetesi «Romanyanın hataları» başlığı altında nesrevlediği baskı makalesinde Romanyanın hattı hareketle istigal etmektedir.

Gazete diyor ki: Macaristanın vaziyetinin inkisafını bek-

lerken gösterdiği sükûnet, en açık tarihi vakialara makes bir mâna vermek hususunda bir kısım Rumen matbuatının yaptığı gü-rültülü ve ihtilâlcî gayretlerle garib bir tezad teşkil etmektedir. Bütün bu cümlelerin arkasında, Trianon sisteminin artık tamenen maziye karışması korkusunu görmek güç bir şey değildir.

Macaristan 20 senedir Almanya ile birlikte Trianon diktasının ağırlığı altında ızdırab çekti, fakat Romanya bütün bu devre zarfında Versailles sisteminin muhafaza etmek istiyen devletlerin yanı başında sarılsız bir surette kaldı. Bugün, Avrupa milletlerinin müsterek hayatını zehirleyen bu sistemin kat'i surette çöktüğünü herkes açık bir surette görmektedir.

Rumen matbuatında bazı sesler Rumen hududlarının genişletilmesini istiyecek kadar ilerliyorlar. Halbuki Rumen siyaseti bütün delillerle mihver devletlerini övmektedir. Harbden biraz evvel İngiltere ve Fransa ile akdedilmiş olan garanti muahedelerinin Rumen hududlarının tevsi hakkında vâdeleri ihtiva edip etmediği ve Romanyanın bu muahedelere gizlice sarılmasının bundan mütevellid olup olmadığı merak edilmeğe lâyık bir şeydir. Bu takdirde inkisarının sebebini anıvabiliriz. Zira, Alman zaferi Rumen hududlarının Tizsa nehrine kadar genişlemesi ümidini suya düşürmektedir.

Bundan başka Romanya klâsik bir siyasî cinayetler memleketi haline girmiştir. Macaristanın, Hitler ve Mussolininin kararlarına esas teşkil edecek olan hak ve adalet tam itimadı vardır. Rumen matbuatı tarafından ortaya atılan şayılalar, Romanyanın Versailles sisteminin parça parça edilmeğe hakkındaki korkusunu ifade etmektedir.

Hiçbir yanlış matbuat delilî, eski Avrupanın harabeleri üzerinde yeni Avrupayı kurmak üzere olan adaletin yürümesini durduramaz.

Siyaset ALEMİNDE

Amerikadan meded umulurken..

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Amerikanın son zamanda almiya başladığı bazı kararlardan yeni dünyanın eski dünya işlerine fiili bir müdahaleye hazırlandığı mânasını çıkarımlar çoktur. Denize düşenin kıyılarda eline geçecek her nebat parçasına sarılışı gibi Amerikanın, kanaatimize, şimdilik ve münhasıran kendi müdafaasını takviyeyi istihdaf eden bazı tedbirlerinden de bugünden yarına İngiltere ve Fransa hesabına bir hareket yapılacağı mânasını istihrac etmek doğru olamaz.

Son zamanda, Amerika Cümhuriyeti, Amerika kabinesinde iki mühim değişiklik yaptı. Bahriye nezaretine faşizm ve nasyonal sosyalizme karşı olan aleyhtarlığı ile meşhur cümhuriyetçi Knoks'u, bahriye işlerinin başına da gene cümhuriyetçilerden ve Hoover kabinesinin eski hariciye nazırı Stimson'u getirdi. Amerikanın parlamenter an'aneleri hilâfına olarak yalnız demokratlardan mürekkep ve demokratların ekseriyetine dayanan bir kabineye muhalif fırka mensublarından bazı zevatın getirilmesi ilk defa vaki oluyor. Bu bakımdan hâdisenin yeniliği ve fevkalâdeliği bedihidir. Fakat bundan cesaret alarak Amerikanın Avrupa harbine karışacağına hükmetmek her şeyden evvel hayal genişliği mânasına ve kalblerde yanan bazı arzular hakikat sanmak safhına atfetmek lâzım gelir.

Avrupada çarpışan kuvvetlerin geniş siyasî ve iktisadî iddiaları bulunduğuna kadar birbirine tamamen zid iki ideolojinin dayacıları oldukları da muhakkaktır.

Demokratik rejimlerin en mümtaz bir ifadesi sayılan Amerikanın bu sebeble ve bir çok karşılıklı malî alâkalar dolayısıyla İngiliz - Fransız cephesine karşı her suretle incizab duyması tabiidir. Hatta İngiltereyi mağlûb edecek bir nasyonal sosyalizmin, bu yüzden alacağı şöhret ve kuvvette Amerikanada da bir takım vazifeler ifa etmeğe kendini memur ededeceği beklenmek lâzımdır. Fakat uzaksarkta vaziyeti bir muamma halinde duran bir Japonya vardır ki kendisini her suretle Amerikanın varisi ve rakibi saymaktadır. Japon devleti, kuvvetlerinin bütün zindeliği ile ayakta dururken Amerikanın Avrupada ciddi bir teşebbüse ve bir maceraya atılması kolaylıkla kabul edilebilir bir ihtimal değildir. Kaldı ki Amerika Birleşik devletini teşkil eden bütün içtimai sınıflar, gene evvelce bu sütünlarda izah edildiği veçhile karşı bir sulh hayatı yaşamak dururken akibeti meş-kûk bir harb sergüzesinden her suretle icinab etmek lâzım geldiğinde müttfikdirler. Bütün bu sebeplerden ötürü Amerikayı bugünden yarına değilse bile az çok yakın bir âtide Avrupalıların kavgalarına karışacak gibi göstermek, kendi kendini avutmak değilse dahi bazı kaynaklardan sudur olan her sözü aynı hakikat sayan bir takım saf memleketler efkârı umumiyelerini aldatmak olur. Amerika, dün olduğu gibi bugün de, yarın da nakil vasitasını kendileri temin eden müşterilere her türlü mal satmaya âmadedir. Fakat kendisi için âni bir tehdidi ihtiva etmeyen bir durumun ateşleri arasına karışmak isteyeceğini sanmak beyhudedir. Unutmamak lâzımdır ki Berlin-Roma mihveri avni istikamette imtidad eden bir hat değildir. Bu hattın inhina gösteren bir diğer parçası da uzaksarka kadar mümted olan kısımdır ki müntehasında Tokyo vardır ve Amerika, bu hakikatten bazıları gibi gafil değildir. O, realist bir memlekettir ve realistiğini, bugünkü büyük varlığını kurabilmekle isbat etmiştir.

Selim Ragıp Emeç

İngiliz sefiri general Franko ile görüştü

Madrid 22 (A.A.) — Royter: İngiliz sefiri Hoare bugün General Franko ile görüşmüştür. Daha evvel Hoare hariciye nazırı Atienza'ı birkaç dakika görmüştü. İngiliz sefaretinde ekseriya geç vakte kadar çalışılmaktadır.

Mısır kabinesi İstifa etti

Londra 22 (Hususî) — Kahiredeki İngiliz sefiri bugün, Kral Corc'un bir cevabî mesajını kral Faruka tevdi etmiştir. Diğer taraftan başvekil Ali Mahir Paşa da kabinenin istifasını krala vermiştir. İstifanın kabul edilip, edilmediği henüz belli değildir.

Fransanın Moskova elçisi itimadnamesini verdi

Moskova 22 (A.A.) — Fransanın yeni Moskova büyük elçisi B. Labonne, dün Kalinin'e itimadnamesini vermiştir.

Ankaranın bir kısmını sular istilâ etti

Dün yağan yağmurlardan Emniyet meydanında suların yüksekliği bir metreyi buldu, elektrik cereyanına kapılan bir vatandaş öldü, bir eve yıldırım isabet etti

Ankara 22 (Hususî) — Bugün şehrimize şiddetli ve devamlı yağmurlar yağmıştır. Öğleden sonra başlayan yağmur fasılasız iki saat devam etmiş ve bilhassa Yenisehir kısmında birçok tahribat yapılmıştır. Çankayadan inen suiar Emniyet meydanında toplanmış ve sular civardaki evlerin bazılarının bodrum katlarını istilâ ettiği gibi bahçeleri de tahrib etmiştir.

Emniyet meydanında biriken suyun yüksekliği bir metreyi bulmuştur. Bazı otomobiller de bu civardaki sokaklarda sular altında kalmıştır.

Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Rendannın evinin alt katı da su istilâna uğramıştır.

Bugün yağan yağmurun beher santimet-

reye isabeti 20 ilâ 25 kilogramı bulmuştur. Bu arada bir de feci elektrik kazası olmuş ve Atatürk bulvarında Yenisehir Palas oteli önünde elektrik direğine lâmbadan ceryan geçtiğinden direğe dayanan Ömer isimli bir vatandaş ceryana kapılarak müşkülâta kurtarılmış, hastahaneye kaldırılmıştır.

Ömer az zaman sonra yefat etmiştir. Ömer Yenisehirde Muhlis Apartmanının kapıcısıdır ve Şebinkarahisarlıdır.

Altındağ mahallesinde 35 numaralı eve yıldırım isabet etmiş, insanca ziyat olmuştur.

Şehrin bütün teşkilâtı seferber hale geçerek su istilâsına uğriyan evlerin ve dairelerin yardımına koşmuşlardır.

İtalyan tayyareleri İskenderiye'nin muhtelif mahallerini bombaladılar

İskenderiye 22 — Saat 13.05 de günün dördüncü alarm işaretleri verilmiştir.

Dün geceki akın esnasında Abukir üzerine dokuz bomba atılmıştır. İskenderiye'nin muhtelif mahallerine on bomba atılmıştır. Pek az hasarat vardır. 10 cam kırılmıştır.

İtalyan tayyareleri tarafından yapılan dört akın esnasında 2 kişi ölmüş ve 23 kişi yaralanmıştır. Bunlardan ikisi İtalyandır.

İngiliz tayyarelerinin mukabelesi

Kahire 22 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhı aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

İngiliz hava kuvvetlerinin faaliyeti dün aksam Tobruk üzerinde tekâsif etmiştir. Fecirle, Blenheim tipindeki tayyareler bir

akın yapmıştır. Hücumdan sonra, büyük askeri tesisatın üzerine kesif bir duman tabakası yayıldığı görülmüştür.

Tobruk limanı üzerinde yapılmakta olan bir keşif uçuşu esnasında, bir muharebe tayyaremiz düşmanın beş muharebe tayyaresinin hücumuna maruz kalmıştır. Tayya-remin bir düşman tayyaresi düşürmüş ve bir diğerini ciddi hasara uğratmıştır. Bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüştür.

Kahire 22 (A.A.) — Muharebenin bîdayetindenberi, ilk defa olarak Kahirede alarm işaretleri verilmiştir. Düşman tayyareleri bomba atmamıştır. Alarm 3 saat devam etmiştir. Hava müdafaası toplarının bir obüsü 4 kişi yaralanmıştır.

Fransızlar Alplerde taarruza geçen İtalyanları püskürttüler

Londra 22 (Hususî) — Bu akşamki Fransız tebliğinden anlaşıldığına göre, Alp cephesindeki İtalyan kuvvetleri bugün Mont Blanc'dan Akdenize kadar uzanan muntaka, da faaliyete geçmişlerdir.

Fransız kuvvetleri, bütün İtalyan taarruzlarını muvaffakiyetle püskürtmüşlerdir.

Bir İtalyan denizaltısı bir İngiliz balıkçı gemisine teslim oldu

Londra 22 — Bahriye nezareti tebliğ ediyor:

Büyük bir İtalyan denizaltısı Aden körfezinde keşif seyri yapmakta olan Moonstone isimindeki İngiliz balıkçı gemisine teslim olmuştur. Dalmış olan bir denizaltı periscopu'na gören balıkçı gemisi derhal bombalarla hücumu geçmiş ve düşman gemisini deniz sathına çıkmağa mecbur etmiştir.

Denizaltı bütün vasıtalarıyla, yeni torpil-lerle, 3 pusluk 2 ve daha ufak çaptaki toplarıyla balıkçı gemisine hücum etmiştir. Gemide 4 pusluk topu ile ve Leris mitralyöz ile mukabelede bulunmuş ve denizaltıya 4 pusluk bir obüs isabet ettirmiştir. Bunun üzerine denizaltı teslim olmuş ve harb ganimeti olarak Adene getirilmiştir.

İngiliz tayyareleri Almanların Scharnhorst zırhlısına hücum ettiler

Londra 22 — İngiliz bahriye ve hava nezaretlerinden resmen tebliğ edilmiştir:

Almanyanın 26 bin tonluk Scharnhorst zırhlısı deniz ve hava kuvvetlerimizin hücumu neticesinde mühim hasarata maruz kalmıştır. Bir Alman torpido muhribine torpil isabet etmiştir. Denizaltı gemileriimizden biri Scharnhorst'ı Trondheim fiyordundan hareketinden biraz sonra görmüştür. Zırhlının, 13 Haziranda İngiliz tayyarelerinin taarruzları esnasında ağır bombalardan en az birinin isabet etmesi üzerine maruz kaldığı hasarata tamir ettirmek için bir limana müteveccihen yola çıktığı anlaşılmaktadır. Scharnhorst'a kuvvetli bir muhafaza filosu refakat etmekte idi. Denizaltı Scharnhorst'a hücum ederek bir torpil isabet ettirmiştir. Bu hücum haberi alınır alınmaz İngiliz hava sahil kuvvetleri kumandanlığı düşmanla teması muhafaza için tayyareler göndermiştir. Biraz sonra deniz, hava kuvvetlerinin bombardıman tayyareleri hücumu geçmiş buluyordu. Hasara uğramış olan zırhlı üzerine hiç bir darbe kaydedilmemiş, fakat zırhlıya himaye eden torpido muhriblerinden birine torpil isabet etmiştir. Tayyarelerimizden ikisi dönmüştür.

Bir saat sonra İngiliz sahil hava kuvvetleri kumandanlığının tayyareleri üç tayyaremizin ziyanına sebep olan şiddetli mukavemete rağmen Scharnhorst'a hücum etmişlerdir. İki düşman avcı tayyaresi alevler içinde düşürülmüştür. İngiliz donanmasına mensub gemiler Alman deniz kuvvetlerini yakalamak üzere acele gönderilmiş de süratle çöken karanlık teması tesisine mâni olmuştur.

Fransız ordusunun vaziyeti

Almanlar yarım milyonluk bir ordunun teslim olduğunu bildiriyorlar

Diğer bir habere göre de Loire muntakasındaki kuvvetlerin yüzde sekseni Almanlara esir olmaktadır

Nevyork 22 (Hususî) — Columbia Broadcasting radyosu bildiriyor:

Fransada bulunan bir Amerikalı gazetecinin müşahedelerine göre, halen Loire muntakasında tutunmakta olan Fransız kuvvetlerinin yüzde 80 i, Almanlara esir düşmek tehlikesinden kurtulmuştur.

Maneviyatları çok yüksek olan bu kuvvetler, dümdar muharebeleri yapmak suretile muntazaman ric'at etmekte idiler. Bunlar, günde vasatı 50 kilometre yol almaktadırlar.

Eski atılabilir ve hararetlerini kaybetmiş olan Alman tayyareleri, ric'at halinde bulunan bu kuvvetleri hırpalamaktan âciz kalyorlar.

Führerin umumî karargâhı: 22 (A.A.) — Ordu yüksek kumandanlığı bildiriyor: Alsace Lorraine de muhasara altında bulunan Fransız orduları teslim olmuşlardır. Yarım milyon Fransız askeri Alman kıta- ne'de Majino hattının bazı kısımlarında ve Vosgeslerde bulunan irtibat kesilmiş müfrezeler hâlâ mukavemet etmektedirler.

İngiliz dominyonlarında binlerce pilot yetiştiriliyor

Londra 22 (A.A.) — Britanya devletin pilot yetiştirme programı bugünkü harbde gitikçe hayati bir ehemmiyet kesbetmektedir.

Kanadada 67 antrenman mektebi, 40 bin kişilik personele mahsus mektepleri ihtiva eden ve fal bir hale getirilmesi mukarrer bulunan 111 teşekkülden 81 adedi faaliyette bulunmaktadır. Bakıye kalan 30 teyette bulunmaktadırlar. Bakıye kalan 30 teyette bulunmaktadırlar. Bakıye kalan 30 teyette bulunmaktadırlar. Bakıye kalan 30 teyette bulunmaktadırlar.

Simdiye kadar 25 bin Kanadalı Kana-danın muhtelif kayıd bürolarına müracaat

etmiş ve bunlardan beş bini ihzari antrenmanlara başlamak üzere davet edilmiştir.

Avustralyada 84 bin gönüllü kaydedilmiştir. Bunların 14 bini hava kuvvetlerinde, 70 bini de kara ordusunda istihdam edilmeyi talep etmiştir. Kara ordusuna 3360 kabul edilmiş ve bunların üçte ikisi vazifeye başlamıştır.

Yeni Zelanda da hava antrenmanı için takriben 4 bin kişi kaydedilmiş ve bunların 1100 ü kabul edilmiştir. 1940 senesi nihayetinde bu dominyon senede 900 pilot yetiştirecek vaziyette olacaktır.

70 İngiliz tayyaresi Milâno civarını bombardıman etti

Zürih 22 (A.A.) — Reuter: İtalyan hududundan alınan haberlere göre, dün, yetmiş İngiliz tayyaresi, Milâno civarında Lecco ve Balleda endüstri merkez-

lerini muvaffakiyetle bombardıman etmiştir. Müttetik bombardıman tayyarelerinin Venedik civarında büyük benzin depolarını tahrib etmiş olduğu da ayrıca bildirilmektedir.

Amerika 200 harb gemisi inşa ediyor

Londra 22 (Hususî) — Amerikan meclis meclisi bugün, yeni bahriye inşaat programını ittifakla kabul etmiştir.

Bu program mucibince, muhtelif sınıfları

ihativa eden 200 harb gemisi inşa edilecektir. Bu rakam bir rekordur

İnşaat için dört milyar dolar tahsis edilmiştir.

Program âyan meclisine sevk edilmiştir.

Amerikanın vaziyeti Japonları kuşkulandırıyor

Tokyo 22 — D. N.B. ajansı bildiriyor: Japon gazeteleri Amerikanada Stimson ve Knoks'un nazır tayin edilmelerinin filonun tevsi ile alâkadar olduğunu ve Amerikanın istikbalde Japonya üzerine tazyikini arttırmasını beklemek icab edeceğini yazıyorlar.

Tokyo Asahi Şimbu gazetesi, Amerika'nın Japonya'ya karşı hattı hareketinin hiçbir veçhile dostane olmadığını, bunun Japonya'nın uzak doğudaki hattı hareketi olan vacehesindeki düşmanlıkları malûm olan Knox ve Stimson'un kabineye girmesile sâbit olduğunu bildirmektedir.

Nosi Şimbu gazetesi, Amerikanın Japon aleyhtarı hattı hareketinin daha vazih bir şekilde bildirildiğini kanaatindedir.

Yugoslav Başvekilinin Alman ajansına beyanâtı

Belgrad 22 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor: Başvekil Zvetkovitch D.N.B. nin Belgrad'daki muhabirini kabul ederek beyanatta bulunmuştur.

Zvetkovitch şu sözleri ilâve etmiştir: «Avrupada harb patladığı zaman, sefi bulunduğuna hükümet artık an'ane halini almış olan millî hayatımızın bütün sabahlarını, da en kat'i bitaraflık siyaseti çerçevesini muhafaza edeceğimiz beyan etmiştir. Yugoslavyanın bu suretle sarıh ve açık hareketi, kıt'amızın bu kısmında sulhün idamesine müessir olarak yardım etmiştir. Yugoslavya ile Reich arasındaki işbirliği ve dostluk git-tikçe kuvvetlenerek bilhassa iktisadî sahada tezahür etmiştir.

Şehir Haberleri

Harice yapılan satışlar iç piyasalara çok iyi tesir yaptı

Ticaret Vekili Romanya yapılan tiftik ve yapak satışları hakkında beyanatta bulundu

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu dün de Vekâlete bağlı teşekkül ve müesseselerde meşgul olmakta devam etmiş, bu arada tiftik ve yapak ihracatçılarından mürekkebe bir heyeti kabul etmiştir.

Heyet, Vekile yapak ve tiftiklerimize mahreç bulmak hususunda Vekâletin gösterdiği ilâka ve kolaylıklardan dolayı teşekkür etmiştir. Müteakiben Vekil gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

Romanya'da yapılan ticaret müzakerelerinin müsbet bir neticeye vardığı ve bu suretle takriben 3000 ton yapığı ile 20,000 balye kadar tiftiğin bu memleketle sağlanmış bulunduğu malumdur.

Alâkalı birlik umumî heyeti üç gündendenberi yaptığı müteaddit toplantılarda bu işin fevriyatını tesbit etmiş bulunuyor.

Satışın heyeti umumiyetle stok ve ihracat, plik vasıfları müteşekkül birlik azası arasında mütenasib tahkim edilmiş ve herkes hissesine düşen kısmı taahhüd etmiştir.

Her ihracatçı taahhüd ettiği tiftik ve ya-

pağılardan mer'î standardizasyon nizamnamesi hükümleri dahilinde işletecek ve bu suretle hazırlanacak malları Ziraat Bankasına teslim edecektir.

Banka yapıları için şimdiye kadar tesbit olunan fiyatları ödiyecek, tiftikleri de serbest memleketler için tesbit edilmiş olan asgari ihraç fiyatlarında devir alacaktır. Romanyaya yapaklı olan bu satışın teslim işleri Eylül iptidasına kadar bitirilmiş olmaktadır.

Yeni rekoltenin ilk günlerinde vukubulan bu satış bilhassa ahvali hakkında dolayısıyla zayıflamış bulunan iç piyasalarımıza çok iyi tesir etmiş ve daha şimdiden Anadolu'daki müstahşiller ellerindeki tiftiklere münasib fiyatlar ödiyen müşteriler bulmağa başlamışlardır.

Elimizde kalan mütebakli tiftikler için ihraç ve sarf yerleri aranması hususunda mesaiye devam olunmaktadır. Bu satışların sevkîyatı müteakib deha yeni bir takım işlerin başlanması beklenmektedir.

Vekil, bir kaç gün daha şehrimizde kalarak çalışmalarına devam edecektir.

Kokun tonu 21 liraya satılacak

EtiBank hesabına şehrimizin kömür ve zilyetini tetkike memur edilen Rasim tekkiklerini bitirmiş, raporunu hazırlamıştır. Yanına Belediye İktisad İşleri Müdürü Saf, feti alan Rasim Kadıköy ve Kurucunmedeki kömür depolarını gezmiş, EtiBankın tesbit ettiği kömür fiyatlarını belediyeyle bildirmiştir.

EtiBank bir Kadıköyünde, diğeri Kurucunmede olmak üzere iki umumî depo açmakta. Umumi depoları Sömerköy ve Karabük koku karıştırılması olarak 21 liraya satılacaktır. Bunlardan başka şehrin muhtelif semtlerinde 15 kadar tali depo vücutte getirilecektir. Tali depolarda ton başına azami 150 kuruş nakliye masrafı ilâve edilmek suretilerle satış yapılacaktır.

Limon ihtikarı davasına bakıldı

Limon ihtikarı yapmaktan maznun Yemilte limon taciri İlyâ Karakaşın duruşmasına asliye 4 üncü ceza mahkemesinde, dün, devam etmiştir.

Dünkü celsede, limon piyasası etrafında izahat alınmak üzere, Ticaret Müdürlüğüne yazılan müteakibe verilen cevap okunmuş; fakat, iddia makamı bu cevabı کافی görmediğinden, tahkikatın tevsi talebinde bulunmuştur.

Mahkeme, talep veçhile, Hâl Müdiriyetinden bu hususta salâhiyetleri bir zatın ismi sorulmuş, Ticaret Müdürlüğü müşaviri Necmettin Metenin mahkemeye celbile kendisinden izahat alınması ve iki maruf limon tacirinin ehli vukuf sıfatları dinlenmeleri için, duruşmayı talik etmiştir.

Bir kadın çocuğunu arsaya bıraktı

Dünkü sabah ve akşam gazetelerinden bazıları Nisan'ında oturan Sabur adında bir kadının gayrimenkul mülkünde neticesinde bundan 2 ay evvel doğmuş Fikri isimindeki çocuğunu boğmak suretilerle öldürdüğünü yazmışlardır. Emniyet Müdürlüğü ve Adliye nezdinde yaptığımız tahkikata göre boğulmak suretilerle öldürüldüğü yazılan Fikri ölmemiş, anesini tarafından Kasımpaşa'da hâlî bir arsaya terk edildiği için zabta tarafından sağ olarak Darülaceze'ye teslim olunmuştur.

Çocuğunu bir arsaya bırakarak kaçan ana dün bu suçundan dolayı Beyoğlu meşhurdular hâkimliğine verilmiştir. Sürur yapılan sorgusunda fakrı zaruret dolayısıyla çocuğuna bakamıyacağını düşündükten bu işi yaptığini söylemiştir.

Bir amele damdan düştü

Saracahanebasında Yeşiltekte sokağında 11 savda oturan ve Pasabağçe işpoğa fabrikasında çalışan amelelerden Mustafa, dün fabrikada dam tamiratı yaparken müvazenesini kaybederek 8 metre yükseklikten yere düşmüştür.

Bu suhnet neticesinde başında ağır suretle yaralanan Mustafa, sıhhi inmad otomobille Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Küçük haberler

Dahiliye Vekilinin tetkikleri — Şehrimizde bulunan Dahiliye Vekili Faik Öztrak tetkiklerine dün de devam etmiş, Vilâyet, Parti ve Emniyet Direktörlüğünde meşgul olmuştur.

Be'edive sühriye teşkilâtı — Belediye Sıhhiye Müdürlüğü teşkilâtı sahalarda sıhhat teşkilâtını islah etmiş, kaza doktorlarını vazifelerini ilkiye ayırmıştır. Kazalarda sıhhi tetkışat, hasta ve cenaze işleri olmak üzere ikişer şube ihdas olunmaktadır.

Teftiş heyeti reisi — Maarif Vekâleti teftiş heyeti reisi Cevad dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Bir kömür tüccarı cezalandırıldı — Belediye İktisad İşleri Müdürü Saffetle Beşiktas kaymakamı Kurucunmede kömür depolarını tetkış etmiş, narktan yukarı kömür satan bir tüccarı cezalandırmışlardır.

Yeni yapılacak yollar — Belediyenin yeni sene yol inşaatına talib çıkmamıştır. İnşaat kısımlara bölünmek suretilerle tekrar ihaleye çıkarılacaktır.

Armatorlar birliği — Armatorlar birliği Devlet Demiryollarına aid kömür nakliyatının temini hususlarını görüşmek üzere Ankaraya bir heyet gönderilmesini kararlaştırmıştır. Bu heyetin Pazartesi günü Ankaraya hareket ederek orada alâkadar makamlarla bu hususta temaslarda bulunması muvafık görülmüştür. Devlet Demiryollarının nakledilecek kömürü 420 bin ton kadar tutmaktadır.

TIYATROLAR

Rasid Rıza tiyatrosu
Bu akşam Gedikpaşa - Azak bahçesinde
Velinin çocuğu - Vodvil 3 perde

Hatıralar Arasında

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

Beşinci Mehmed

Yanlış rivayetler - İlk günün tesiri - Dinlemek ve kavramak kabiliyeti - Temas edenlerde intiba

Sultan Reşad hakkında, veliahdliğinde başyarak, saltanatı esasında irihaline kadar, hattâ irihalinden sonra bile devam eden hakikate mugayir birçok rivayetler devran etmiştir. Kendisini istihlâf edecek olan biraderinden kışkırtılan Abdülhamid zamanında bu neviden rivayetlerin nasıl memalardan çıktığını, ne neviden maksadlarla işaa edildiğini tahmin etmek zor değildir. Ve bir kere veliahd Reşad efendi hakkında bu yolda bir fikir yayılmış olunca makamı sultanata geçen Sultan Reşad için aynı fikir istismar edilmesine tabii nazarile bakmak icab eder.

Bu zat öyle insanlardan biri idi ki lâyıkile anlaşılacak ve ufaktefek kusurları beşeriyetin zaruri neticelerine hamledildikten sonra meziyetleri takdir edilebilmek için yakından tanımağa ve uzun bir zaman içinde muhtelif vesilelerle tecrübeden geçirilerek müşahede altında tutulmağa muhtaçtır. Uzaktan bakılınca, pek yaşlanmış ve müddeti mahdide mahsuriyet hayatında lapalaşmış olan bu yeni hüküm, herkes nazarda bakılmı genç ve dinç bir hükümdar tasvirini yapmaktan uzak kalabilirdi. Cülüsü öyle bir zamana müsadif oldu ki her şeyde bir değişikliğe, bir yeniliğe, bütün memleketin hayatında bir tazeliğe intizar olunuyordu; bu teceddüd ümidlerini, emellerini padişahı kahından addedilecek olan yeni imdâşin şahsını onların hakkukuna güze görünen bir va'd olmağında. O, yalnız uzaktan görülen gayri müsaide rivayetlerin devamına bir hâl kalmadıkta başka, belkisi, onların revacına bir sebep vücut gelmiş oldu.

Başmabeynci ile başkâtib de yeni vazifelerini aldıkları ilk günde hükümün yanından o rivayetleri tezkib ve tashih edecek bir intiba ile çıkmış olmaları. Fakat sonra, yavaş yavaş, hergünün, her hâdisenin getirdiği tesirler zevahirin altından hakikati göstermeğe başladıkça o ilk intiba kaim olan küsbütün başka bir kanaat doğmakta gelmektedir.

Hele zaman geçtikçe, calisi olduğu tahtın sahibi ve mutasarrıf olduğu kanaati teyyid ettikçe, nasıl yeni yapılmış bir elbise tedricen üzerine geçtiği vücut ile intibak eder, birinin biçimi diğerinin çizgileri ile imtizac eyer ise, hergün eski hali yeni sıfatının icabatı önünde siline siline onu tamamile zamana ihtiyacı uygun yapmıştır; bu son kayıdı hususi bir dikkatle tevakuf olunduktan sonra ilâve edilebilir ki bu vugunluk onu, hergün başka bir renkte tecelli eden, bugününe dün ve yarına hiç benzemiyen zaman ile beraber rüyetine ve temayülünde de değişikliklere de sevk etmemiş değildi.

Bu hatıraları sırasile takip edenler görmüşlerdir ki onu yazanın vicdanında bir çok sürkan borçları vardır. Sükran deynini ifa etmek maksadile hakikate karşı olan borcu unutmak elbette daha ziyade itabî davet edecek bir hareket olur. Ben Sultan Reşadın bahsederken bu iki borcu telifte çalışmaktan hâlsiz kalmamak azminde bulunmuş, ve bu azme sadık kalmak için bir mâni de görmedim; zira hakikati söylerken minneti unutturacak bir sebep yok; ondan bahsederken bu iki şeyin tearuz edeceğine kail değildim.

Bu satırları yazarken onun irihalinden yirmi seneyi müteceviz bir zaman geçti, bugün onu bu uzun mesafenin beri tarafından görüyorum ve ona ad ufaktefek şeyleri yığınlarla tahassusat izdihâmının arasından ayıklayorum.

Sultan Reşadlı görmiş, rüyet ufkunu genişletecek malûmat edimmiş, memleketin muhtelif kit'aları hakkında tetkikat yapmış, tarihî kit'alar tahkikâtta bulunmuş, siyaseti hariciyeye müteallik içti-hadlara vâsil olmuş bir zat değildi elbette; hanedanından hiç biri öyle değildi ki o böyle olsun; fakat onda söylemenleci dinlemek, bilmediğinden bahsetmenleci dinleme dairisine getirilen malûmatı telâkki etmek için bir kabiliyet vardı. Huzuruna giren sadrazamlarla, nazırlarla, siyasiyata mensub zevat ile, valilerle, İstanbulu uğrıyan yahud İstanbuldan ayrılacak olan Türk sefirlerle uzun uzun konuşmuş; daha doğrusu onlara karşı bilgisizlik göstermemek için susarak dinler; onun hakkında uzaktan yararlı hükümlere vâsil olanların fikrine mugayir olarak kendisine söylenen şeyleri kavramak zekâsına malik olan ve bilmediğinin inadına saptanmış kalmıyan bu zat ile görülenlerden hiç birine tesadüf etme-

dik ki nezdinden fena bir intiba ile ayrılmış olsun.

Malûmatın fikrânını tazmin edecek bir hassa vardır ki ona fazlasile malikti: Susamak ve dinlemek. Bizden olanlar için bu hassa kifayyet edirdi. O sayededir ki huzura kabul edilenler hep oradan memnun, mutmain ve mutayyeb çıkarlardı. Elbette bunun diğeri mühim bir sebebi vardı: Resmîyete ve zarafete pek ziyade itina eden, her şeyden ziyade nazik olmağa, ehemmiyet veren, ve konuşurken düzgün, hatmî mustalah söylenen bu zat muhtabını cezbetmek için başka bir vasıtaya muhtaç değildi.

Huzura kabul edilenler yalnız biz Türklerden ibaret olsaydı hiç endişeye mahal kalmazdı: Fakat ecnebler?.. İtiraf etmeli ki ne zaman ecneblerle bir temas mecburiyeti hâsıl olsa bizi bir endişe istilâ ederdi. Ondan Avrupa hükümdarları gibi bir vukuf, bir mümaresa beklenemezdi; hattâ rivayetlere itimad edilirse, zaman ile, muhtelif tecrübelerle, adil ve vukuata yakından itilâ ve istinas ile bu hususta pek meharret sahibi olan Abdülhamid kadar bir kabiliyet ümid edilemezdi; yetişirdi ki bir hata olmasın. Vakıa ecbeci sefirlerle ve za-irlerle mülakat hep bir tercimân vasıtasile cereyan ederdi; ya hariciye nazırı, ve teğrifat müdiri umumisi, yahud başmabeynci hazır ve nazır bulunurdu; ve mülakeme tercemeden geçenler matlub olan kisveyi giymiş bulunurdu.

Onu böyle takdirlerde mükerrenen gördük ve hiçbir zaman etrafın mahcubiyetine bais olabilecek bir vak'a hudusuna vâkif olmadık. Pek nazik olan bu terceme vazifesini başmabeynci Lütfi Simavi ifa ederken bünde bir dirayet ve fetanet gösterirdi ki öyle hünkâr da, huzura kabul edilen de pek memnun, yalnız kendisi yolmuş, termlâk ve oldukça bunalmış çıkardı.

Bu mülâkatlardan birini tahattür ediyorum: Bir tarihte Londranın meshur Daily Mail gazetesinin İstanbul muhbirliğinde bulunan Mr. William Stad huzura kabul edildi ve pek ziyade iltifat gördü, hattâ kendisine murassa bir sigara kutusu hediye edildi. İngiliz muhbiri bu mülâkattan o derece müteşekkür kaldı ki bilâhaka gene derkür gazetesinin Berlin muhbiriğine geçince Türk dostluğuna sadık kaldı. İstanbul bir ikinci gelişinde tekrar hünkârı görmek istedi ve hakkında sitayişle dolu yazılar yazdı.

İngilterenin pek meşhur ricali siyasiye sinden olan bu zat Amerikaya seyahat ederken Titanic kazasında kurban olanlar arasındaydı.

Gayri resmî bir seyahate çıkmış olan İngiliz dahiliye nazırı Mr. Churchill refikasile beraber bir Cuma selâmlığında hazır bulunmuş idi. Edilen istizan üzerine hünkâr kendisini ve refikasını kabul etti ve onlarla, pek usul dairende müsaafahadan sonra mütebessulama birkaç nazikâne cümle ile iltifat ederek pek iyi tesir bıraktı.

Huzura kabul edilene ecnebler meyaminde Port Arthur müzafferiyetini kazanan Maréchal Nogi - de zikre şâyandır. Hünkârın bu Japon kahramanıyle mülakati iki cesâsî tercedmeden geçerek mümkün olabildi. Hiçbir ecnebi lisanına vâkif olmayan Maréchal yanında Almanca bilen bir bahriye zabitanı gelmişti. Almanca da pek mükemmel söylenen Lütfi Bey tercümanlık vazifesini, bu Japon zabitanın vasıtasile yapmış üzere hazır bulunmamış olsaydı hünkârla görüşme imkânı hâsıl olamayacaktı.

Hünkâr Rus ve Japon muharebesinin tafsilâtına vâkif mıydı, mülâkeme esasında bundan bahsedildi mi, bilmiyorum, herhalde arada Lütfi Simavi bulununca bahsedilmiş olsaydı bile, Nogi'nin huzurdan pek memnun çıkmış olmasına bakılınca, mülâkeme herhalde pek iyi cereyan etmiş olacaktı. Bu zeminde kaydedilecek birkaç hatıra daha var.

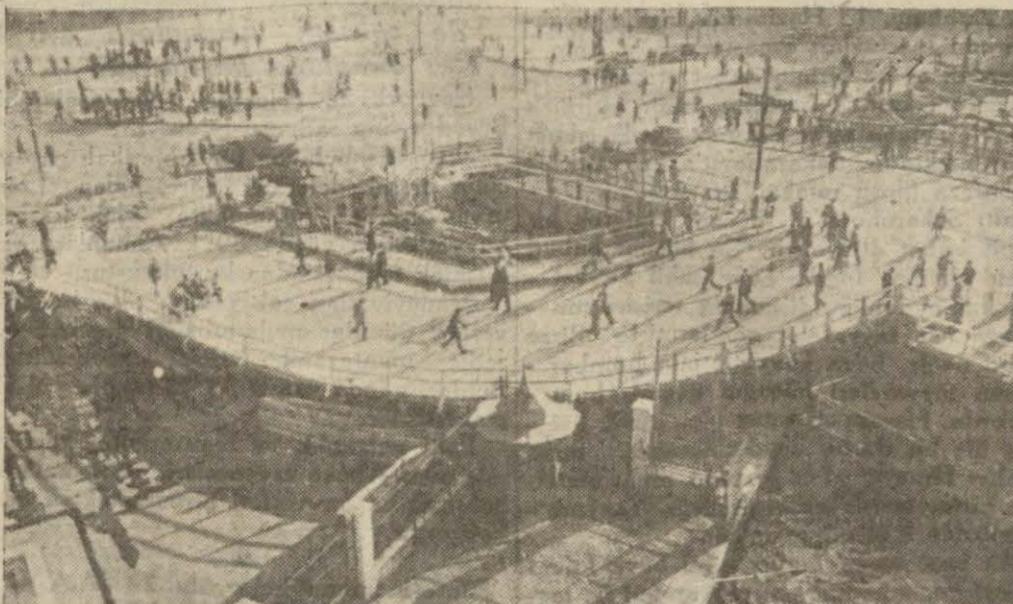
Halid Ziya Uşaklıgil

Bir yük arabası bir çocuğa çarptı

Unkapanında Değirmen sokağında 14 numarada oturan Hakkı adında bir çocuk, dün Küçükpaşa caddesinden geçerken, Cemalî İdaresindeki 1317 sayılı yük arabasının sadmesine uğramıştır.

Bu çarpma neticesinde müteaddit altına düşen Hakkı vücudünün müteaddid yerlerinden tehlikeli surette yaralanmıştır. Yaralı, tedavi altına alınmış, kazaya sebep olan arabacı hakkında takibata başlanmıştır.

Muvakkat tahta köprü tamamlandı

Eminönündeki muvakkat tahta köprüünün inşaatı tamamlanmış, bu sabaktan itibaren nakil vasıtalarına açılmıştır. Köprüünün Eminönü cihetinden yalnız tramvaylar geçmekte, hal ve nakil vasıtaları tahta köprüden gidip gelmektedir. Köprüden geçen na-

kl vasıtaları tramvay caddesini takiben Bahçekapıya çıkmakta, İstanbul cihetinden köprüye giden nakil vasıtaları Reşadiye caddesinden geçmektedir. Resmimiz muvakkat köprüyü göstermektedir.

Bütün tahminleri altüst eden hâdiseler ve gelecek

1939 yılında idik. Ne Alman - Leh ve ne de Alman - Müttefikler harbi henüz başlamamıştı. Fakat müttefiklerle Lehler arasında tedafüü bir ittifak akd olunmuştu. Buna göre, eğer Almanlar Lehlerle tecavüz ederler ve bunlar silâhla mukabele ederlerse, İngiltere ile Fransanın dahi Almanya'ya harb ilan edecekleri tamamen anlaşılmişti. Diğer cihetten müttefiklerle Sovyetler Birliği arasında da yeni bir ittifak müzakeresi oluyordu.

İşte böyle bir zamanda, Almanların bir Leh seferinden içtinab edeceklerini umuyorduk. Buna delil olarak da, Almanların böyle bir sefer yüzünden çıkabilecek yeni bir Avrupa harbini kaybetmek ihtimalleri olduğu nazariyesini ileri sürüyorduk. O zaman diyorduk ki, Almanya, İngiltere, Fransa ve Sovyet Rusya'ya karşı bir harbi kazanmak için yüzde yetmiş bile güvencileceği bir vaziyet ve imkân mevcut değildir. Bu sebeple Almanya harbden içtinab edecek ve Lehlerle olan ihtilâflarını nihayet gene barışla ve müzakere ile halletmelerin bir yolunu bulacaktır. Makul olan yol bu yoldu.

Fakat, Avrupanın doğusunda, herkesi şaşırta bir harika oldu: Alman - Rus savaşması mucizesi. O zaman, Sovyet Rusyanın içtimaf ve siyasi akidelerinde vuku bulmakta olan derin değişikliklere dikkat etmek zahmetine hiç bir kimse girmek istemiyordu. Birbirinin zıddı ve düşmanı olan Nazi ve Bolşevik rejimleri hiç uzlaşabilir mi? Barutla ateş yan yana gelebilir, fakat Bolşevikle Nazi elele veremez! Ve ilh... gibi, herkesin alıştığı moda olmuş mütaaleal serdetmek pek kolaydır. Güç olan şey, Sovyetler Birliğinin bünyesinde ve mefkûresinde son senelerde husul bulan büyük tahavvüllere dikkat edip eski beylik kanaatleri değiştirmek idi.

Güç olan bu şeyi Almanlar yaptılar. Onlar Sovyetler Birliğindeki ahvali herkesten daha iyi kavramışlardı. Filvaki revizyon taraftarı bir Rusyanın, revizyon a vizyon harikaları pek sarif olan garb demokrasî devletlerinden ziyade tahavvüller diyey ve Avrupaya yeni bir nizam vermek isteyen Almanya ile uyumunu daha kolay ve daha tabiiydi. İşte bu hakikati Almanlar baka kavramışlar ve ondan azami istifade edebilmişlerdi.

Almanyanın Sovyetler Birliği ile, doğu Baltığın cenub ve şimal sahilleri Lehistan toprakları üzerinde süratle anlaşarak bir de ademi tecavüz paketi akdetmesi gösteriyor ki Sovyet Rusyada bu hususta tam bir fikir hazırlığı vardı. Her ne ise, Alman - Rus paketi Avrupada bir bomba tesiri yapmasın rağmen gene Almanyanın, dış denizlere, iptidai maddelere, dünyanın servetlerine ve yüz milyonlarla müstemleke halkına malik olan İngiliz ve Fransız imparatorluklarına karşı muvaffakiyetli bir harb yapma-

YAZAN

**Emekli general
H. Emir Erkilet**

«Son Posta»nın askerî muharriri

si mümkün görünmüyordu. Sovyet Rusya ile Almanya arasındaki anlaşma bir ademi tecavüz pakettinden ibaret olduğu için Sovyet Rusya Almanya'ya askerle yardım etmeyecekti. İtalyanın da fiili ve askerî yardımını birçok sebeplerle varid görünmüyordu. O halde İngiltere ve Fransa'ya karşı Almanya yalnız başına harbedecekti. Hem de, müthiş ve sıkı bir abluka şartları altında.

Sovyet Rusyanın Almanya'ya çok şeyler veremeyeceği ve Almanyanın benzinsiz, çelik ve demirsiz ve iaşesiz kalmak yüzünden harbe devam edemeyeceği türlü hesap ve istatistiklerle isbat olunuyordu. Eğer bütün bunlar doğru ise Almanyanın Lehistan ve dolayısıyla garb demokrasî devletlerine harb açması bir intihardan başka bir şey olamazdı.

Fakat her şeye rağmen Almanyanın Lehistan'a harb açtığı ve İngilizlerle Fransızların harb ilânlarını soğukkanlılıkla telâki ettiğini gördük. Lehistan seferi başa telâki edildiği bir süratle olup bitti ve Lehistan Sovyet Rusya ile Almanya arasında, hiç bir ciddi ihtilâf çıkmadan, taksim olundu. Bu esnada Sovyet Rusya da, Baltık devletlerinden birçok deniz ve hava üslerini isgal etmek hakkını aldı. Sonra Ruslarla Finler harbettiler ve neticede Sovyetler Finlandiyadan Kareli bezahile Ladoga gölününün bütün sahillerini aldılar. Nihayet Almanlar, 9 Nisandan itibaren Danimarka, Norveç, Hollanda, Belçika ve Fransa serî seferlerine başladılar ve hepsini muvaffakiyetle bitirdiler. Su anda teslimden başka çare görmeyen Fransa ile Almanya arasında mü-tareke ve barış ön müzakereleri olmaktadır.

Alman şartlarının teferrüt itibarile ne olduklarını bilemiyoruz; fakat Fransanın mütareke ve müsâlâha dilediği günde yazdığımız gibi şimdi de tekrar ederiz ki, bir mağlûb için şereflî mütareke veya sulh şartları bekleme abestir. Bahusus 22 yıl evvel Fransızların aynı vaziyette yaptıkları Almanların unutmalarına imkân yoktur. Onların 22 yıl evvelki intikamı az çok alacakları muhakkaktı.

Almanlar askerî bakımdan henüz mu-zaffer olmuş ve harbi bitirmiş sayılamazlar. Alman asil güc ve kat'i harbe ancak şimdi başlayacaklardır. Bu harb İngiltere harbidir. Bu sebeple Almanlar, tekrar direlecek ve İngiltere ile mücadeleyi esnasında kendilerini arkadaş varılabilecek bir Fransanın mevcudiyetine müsaade edemezler. Onun için Fransaya kara, hava ve deniz silâhlarından tecrik eden ve Fransayı kat'i sulhe-

kadar sıkı bir askerî ve siyasi kontrol altında bulundurmamak istemeleri askerî bakımdan da tabii ve zarurî telâki olunmak ıktiza eder.

Demek oluyor ki, şimdiye kadarki hâdiseler birçok kimseler gibi bizi de haklı kılmadılar. Bu harbin Almanya için pek çetin olacağını ve onun küçük bir donanma ve ancak beş yıllık bir ordu ve bir hava kuvveti ve ağır abluka şartları altında Fransa ve İngiltereye galebe çalmak ihtimallerinin ancak pek zayıf olacağını de-fa'atla yazmış ve Almanyanın Lehlerle tecavüzden çekinmeğe davet etmiştik.

Evet şimdiye kadarki hâdiseler hep bizi yalanladılar. Küçük donanma, beş yıllık ordu ve beş yıllık hava armadası her yerde vazifelerini yıldırmaz gibi yaptılar ve galebe çaldılar. Evet, işte koca Fransa yardımsız ve çaresiz yerde yatıyor. Fakat bundan sonraki hâdiselerin de bizi yalancılara çıkaracakları henüz pek şüphelidir. Biz 1939 da, bir Alman - Müttefikler harbini parça parça değil, topyekün mütaale ederek Almanya için çıkar bir yolu olduğunu düşünüyör ve bu sebeple Almanyanın böyle bir harbden içtinab edeceğini umuyorduk. Aynı sebeple, Leh harbinden sonra da, müsâlâha olmasını çok istemiş ve Avrupanın bugün içinde düştüğü ve yarın daha çok düşeceği beter vaziyetten kurtulmasını peşin istemiştik. Fakat düşüncülerimiz ve istediklerimiz çıkmadı ve olmadı. Harb de işte 10 aydanberi Avrupanın doğusunda, şimalini ve batısını kana boyadı. Bu semtler harabe ve mezarlara doldu. Yüz binlerce aile ocağı söndü. Fakat harbin sonu, kanaatimize göre, henüz pek uzaktır.

Bunca harikalara ve fedakârlıklara rağmen Almanlar henüz kat'i bir netice elde edememişlerdir. Onlar için netice ancak İngilterenin mağlûbiyetinden sonra düşünebilir. Fakat İngiltere harbi esnasında ve daha sonra da övle hâdiseler olabilir ki her şey altüst olabilir. Onun için geçmiş hâdiseler bizi yalancı çıkarmakla beraber gelecek hâdiselerin tasdik etmeyecekleri henüz belli değildir. Bizim istediğimiz Avrupanın iyi veya kötü müvazenesinin kökünden bozulmamasıdır. Çünkü böyle bir bozunun kimler için iyi ve kimler için fena olacağı evvelden anlaşılmalıdır.

H. E. Erkilet

Aşçı dükkânından çıkan yangın söndürüldü

Kocamustafapasa'da 369 sayılı aşçı Hasanın dükkânından dün yangın çıkmışsa da itfaiyenin vaktinde müdahalesi ile genişlemesine meydan verilmeden söndürülmüştür. Yangının ne suretle çıktığı zabta tarafından araştırılmaktadır.

«Son Posta»nın edebî tefrikası: 51

GARİB BİR İZDİVAÇ

Nakleden: Muazzez Tahsin Berhand

— Hakkınızda ne düşündüğümü öğrenmek mi istiyorsunuz? Ben sadece sizde gördüğüm tezadları kendi kendime izah etmeğe çalışacağım: Bir akşam size, aramızdaki gayri tabii vaziyete bir nihayet vermek için birbirimize aşık olmanın daha iyi çare olamayacağını söylemişim. O vakit bu teklifimi gülünç ve manasız bulmuşunuz. Halbuki bugün aynı teklifi siz yapıyorsunuz. Size ne cevap vereyim? Sözlerini ciddi telâki edeyim mi?

— Tabii... Derhal buna teşebbüs etmeğe karar verdim.

— Nasıl? Çabucak danıldığımız için sizi incitmeden benim de ne suretle hareket edeceğimi öğreniniz.

— Benimle alay etmeyiniz Halûk. Herhalde kollarımı boynunuza dolayıp sizi öpecek değilim.

Genç adam gene müstehziyane gülümsedi:

— Belki de işe buradan başlamanız müreccah olurdu.

— Zannetmiyorum. Sizin benim böyle hareket ettiğimi arzu etmediğimize kaniim.

— Ne acayib kızsınız Zeyneb! Parmak kadar boynunuzla neler düşünüyorsunuz! O halde plânınız nedir?

— Daha kat'i bir plânım yok... Bir defa tecrübe edeceğimi söyledim.

Bu sözlerden sonra asabiyetle güldü:

— Beni sinirletiyorsunuz, ne söylediğimi pek bilmiyorum. Fakat vaziyetimin pek müşkül olduğunu anlamazınız içab ederdi.

Genç kızın son kelimeleri söylerken yüzüne çöken teessür Halûka dokunmuştu.

— Böyle söylerken beni müteessir ediyorsunuz Zeyneb. Burada bedbaht bir ömür mü sürüyorsunuz?

— Bedbaht mı? Hayır. Siz bana karşı harikulâde bir âlicenâblık gösteriyorsunuz. Hattâ, bu garib ve gülünç izdivacı kabul ettiğim zaman böyle sakin ve

mes'ud günler yaşayacağımı tahmin bile etmemiştim.

Aralarında uzun bir sükût oldu. İki de sessizce kahvelerini içiyorlardı. Nihayet Halûk yeniden söze başladı:

— Düşündüm. Teklifiniz cidden makuldür Zeyneb ve bundan böyle sizi başka gözlerle görmeğe gayret edeceğim; fakat bir şartla...

— Şart mı koşuyorsunuz?

— Tabii... Aşk müteakib olmalıdır. Zeyneb fincanını masaya bırakarak yerinden fırladı:

— Ne söylüyorsunuz?

— İkinci bir defa daha ümitsiz bir aşka sürükleneceğimi zannediyor muydunuz? Bunu yapmaktansa kendimi bir uçurumdan aşağı fırlatmak bin kat hayırlı olur.

Zeyneb safiyane bir eda ile cevap verdi:

— Meseleyi bu cepheden hiç muhakeme etmemiştim.

— Size soruyorum Zeyneb: Aramızda hüsnü niyetle bir tecrübeye girişeceğimiz. Şayed bundan iyi netice alır ve mes'ud olabileceğimize kanaatine varırsak Handan yüzünden bu saadet ümidini reddeder misiniz?

Genç kız mütereddid ve çekingen bir sesle:

— Bilmiyorum... dedi. İnsan bir kalbde birinci olmağı tercih eder samimim.

Masum bir kalbin ifadesi olan bu sözler Halûka dokunmuştu.

— Hakkınız var ve siz buna lâykasınız Zeyneb. O halde beni reddedeceksiniz demektir.

Genç kız başını sallıyarak cevap verdi:

— Zannetmiyorum. Şayed bir gün sevebilirsem bu gibi mülahazaları zihnimden uzaklaştıracağımı ümid ederim.

Halûk bu defa ağırlaşan ve ciddileşen nazarlarını karsına kaldırmıştı:

— O halde bir gün severseniz bu sevgi büyük bir ih'ras olacak öyle mi?

Hâdiseler Karşısında

SANKI

Para sarfetmekten hoşlanmayan bir adam, herhangi bir şeyi almak istese, elini cebine sokar, alacağı şeyi tekabül edecek kadar para çıkarır; bu parayı öbür cebine koyar:

— Sanki yedim.
Dermiş. Adamın, sanki yedim, diye rek bir cebinden öteki cebine aktardığı para arttıkça artmış ve nihayet bu para ile bir cami yaptırılmış, camiye de «Sanki yedim camisi» adı verilmiş.

Pazar günlerinde «Sanki yedim» isimli temile gezip eğlenmek bilhassa İstanbullular için çok faydalı olacak.

Pazar sabahları düşünebiliriz:
— Sanki şimdi evden çıktım. Tenha bir tramvaya bindim, Köprüye indim. Vapur hazır. Üst kata çıktım. Rüzgâr püfür püfür esiyor.

... Vapur Adaya yanaştı. İskeledeyim. Yavaş yavaş yürüdüm. Çamlıkta bir tur yaptım. Orada bir lokanta var. Lokanta fevkalâde temiz, yemekler sudan ucuz. Sanki oraya girdim. Sanki karnımı bir güzel doyurdum.

... Çamlıkta çamların altına uzandım. Hava temiz, çam kokuları içinde uyumak da ne iyi oluyor.. sanki uyudum.

... Sanki uyandıgım zaman iktidai olmuştum. Yavaş yavaş iskeleye indim. Vapur da ne kadar tenha. Kırk dakika sonra İstanbuldayım.

... Daha vakit erken, Beyoğlunda bir eğlence yerine gidebilirdim. İçkili, çalgılı, güzel varyete numaraları olan bir lokantaya girdim. Tarifeye göz gezdirdim. İçkiler ucuz, mezeler ucuz, tertemiz garson, tertemiz kaplar içinde içki ve yiyecek getirdi.

Bilmem ilâve etmeğe ihtiyaç var mı? Bütün bunlar da sanki.

... Oradan çıkınca sanki bir taksiyeye bindim ve evime döndüm.

... Sanki güzel bir Pazar geçirmiştim.

Güleceksiniz:
— Sanki bu da güzel Pazar geçirmemi, eğlenmek mi, sabahtan akşama kadar evinde otur düşünün.

Cevap vereyim:
— Siz gittiniz, gezdiniz, eğlence yerlerine girdiniz de sanki eğlenebildiniz mi?

... Sanki bu benim düşündüğümün hangi birini görebildiniz ki!

Tomet Hulüsi

GONULİSLERİ

Yaşamak mı bu?

Okuyucularımızdan bir genç kadın hayatından memnun değil. Bana yazdığı uzun mektubundan anlıyoruz ki, sevecek evlenmiştir. Allah bağışlasın bir de çocuk sahibidir. El'an da sevmektedir. Fakat işte istikbal, daha doğrusu istikbalin safhası umdukları gibi çıkmamıştır. Günün birinde meydana gelen hâdiseleri de üste gelince, biraz darlık ile karşılaşmıştır. Üç odalı küçük bir apartmanda oturuyorlar. Evin bütün işlerini bizzat genç kadın yapıyor, çocuğa ihtimam göstermek de icab ettiği için işi başarmaya güç yetiştiriyor. Akşam kocası geldiği zaman kadın artık tamamen yorgundur ve bana bütün bu hikâyeleri anlattıktan sonra:

— Yaşamak mı bu? diye soruyor. Okuyucum belki hayal sukutuna uğrayacak, fakat kendisine asil hayatın bu olduğunu cevabını vereceğim. Okuyucum bana anlattığı işlerin hepsini yapmalıdır, üstelik yorgun da düşmemelidir. Eğer yorgun düşüyorsa kendisi için tanzim ettiği ev ve iş programında bir eksiklik, bir yanlışlık, bir intizamsızlık vardır demektir.

Bu dakikada tıpkı bu mektubun anlattığı, na benzer bir vaziyet münasebetile beş altı sene evvel bu sütunlara nakletmiş olduğum bir hikâyeyi hatırlıyorum.

Bu hikâye Taksim civarında oturan bir frenk kadının hikâyesiydi, sabahleyin kocası ve çocukları uyukda iken sokağa çıkar, pazara gidiyor, ihtiyaç gördüğü maddeleri en iyi ve en ucuz şekilde alıyor. Evine dönerek kahvaltı sofrasını hazırlıyor ve kocası çocuğu ile beraber kalktığı zaman evi tıpkı bir sürü hizmetçi tarafından hazırlanmış gibi buluyordu. Öğle ve akşam yemekleri de bu şekilde devam ediyordu ve evin erkeği öğleden sonra karısı ve çocuğu ile sokağa çıkmak imkânını da buluyordu. El'an kulağım, dadır, bana bunu anlatan derdi:

— Ben bir sürü hizmetçi ile aynı intizamı temin edemiyordum, demisti. Bütün mesele yapmasını bilmekte ve cesareti kaybetmemektedir. Elbette geniş, ferah günler de gelecektir ve o zaman bugünün nisbi yorgunluğu tatlı bir hatıra gibi kalacaktır.

TEYZE

KADIN

Erkek kazağı modeli

Erkek kazaklarında da hemen hemen kadın örgü eşyası kadar tenevürü yapıldı. Türü türlü örgü ve garnitüre baş vuruldu. Fakat en güzel olan her zaman söylediğimiz gibi: daha en sadeleri oldu.

İşte tamamiyle sade kaldığı halde bizi kendi tarzında beklenmedik yenilikler getiren bir model. Örgü, lâstik örgü... Dik yaka, uzun kol erkek kazağının lâstik şekli demek. Ancak sağ göğsünde minimini, kapaklı bir cebi var ki derhal gözümüzü çekiyor.

Emprime için bir model

Emprime elbiselerde sadelik esastır. Arada ufak bir değişiklik yapılabilir, göze batmaz bir garnitür kullanılabilir. Fakat biçim ve renkleri umumiyetle uzak olmalıdır.

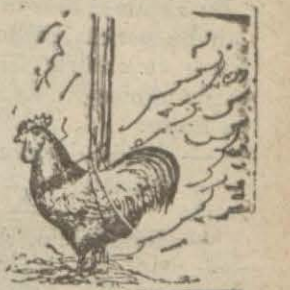
Sık sık giymek için modası çabucak geçmeyecek ve ne kadar görülmüşse de çarpılmayacak bir model isteyenlere işte güzel bir örnek. Eteğin önünde altı tane pli. Belde düz bir kemer. Kollar ve korsaj düz. Yalnız yaka değişik...

Bunları biliyor muydunuz?

Yumurtladığı için yakılan sihirbaz horoz

İsviçrede Bal'da 1474 senesinde bir horoz bir ağaca bağlanmış ve diri diri yakılmıştı. Bu horozun bu suretle yakılmasına sebep bir yumurta yumurtlamış olması ve halkın onu horoz şekline girmiş bir sihirbaz addetmeleri idi.

Çifte çalgı çalan adam

Şikagolu musikîşinas Louis Periman aynı zamanda keman ve piyano çalmaktadır.

Sabit koku buna derler

Kokulu bir madde ile dolu bir kab. Mısır kralı Tutun mezarında bulunmuş, mezar 3300 senelik olduğu halde, kaptaki madde kokusunu muhafaza etmiştir.

Memleket Haberleri

Çankırıda mahsul bu yıl görülmemiş derecede bereketli

Vilâyetin birçok yerlerinde ve bilhassa Kızılırmak havzasında insan boyu başaklar var. Köylü bu mahsulü nasıl kaldıracağını düşünüyor

Çankırı (Hususi) — Bu yıl Çankırının baharı bütün bir yağışla geçti. Yaz mevsimi de yağışla başladı. Bu normal yağışlar vilâyetin bütün çevresinde köylüye sevinç veriyordu. Çünkü mahsul bu hali tabii şekilde yağmurlardan ziyadesine müstefid oluyordu. Köylü bu yılın büyük bir bereket ve bolluk yılı olacağını seziyor, yüzü güllüyordu.

Aylar bu suretle geçip mahsulât boy verdi, yükseldi, ekin başakları daldı. Yemyeşil ekin tarlaları dolan ovalarda arpa tarlaları bölüm bölüm sarardı ve bugün kemalini buldu.

Köylü tırpanını omuzlayarak tarlasına koştu. Fakat buğdaylar hâlâ yükselmekte ve başaklarını büyötmektedir.

Kızılırmak havzası bu yıl bilhassa görülmemiş bir şekilde bolluk içindedir.

İmamlık bir köylü şöyle söyledi: — Bu seneki mahsulü nasıl anbara boşaltacağımızı düşünüyoruz. Sürüp, savurmasına yetişemeyeceğiz doğrusu...

Yalnız bu vaziyet karşısında düşüncelerimiz bir nokta üzerine saplıyor. Bu da; Kızılırmak havzasında cidden söylenildiği kadar mahsul varsa bunları kaldır-

mak, çabucak anbara atmak yolunda bir kaç «harman» makinesi temin edilmelidir.

Eğer bunu alâkadar makamlar temin ediverilirse hem köylüye nümune olunur, hem de köylünün mahsulü yerde kalmaz.

Diyarbakır kız san'at mektebinin sergisi

Diyarbakır (Hususi) — Sene geçtikçe talebe mevcudu artan ve büyük bir rağbet kazanan şehrimiz kız san'at okulu, geçen ders yılında talebelerin yaptığı el işlerinin muhtelif mevzularından güzel bir sergi açmıştır.

Sergi, geçen gün valimiz Mîtat Altıokun kısa bir nutkile seçkin bir davetli huzurunda açılmış ve genç kızlarımızın yaptıkları nadide eserler zevkle tetkik edilmiştir.

Konya müddeiumumiliği

Edirne (Hususi) — Vilâyetimiz Cumhuriyet Müddeiumumisi Edib Beyazıtöğünun Konya Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tayin edilmiştir.

Kastamonuda kömür madeni bulundu

Çankırı (Hususi) — Öğrendiğime göre, Kastamonunun Küre kazasının Söğüdüzü mevkiinde kıymetli bir kömür madeni bulunmuştur.

Bu madenin işletilmesine başlanılması hususunda son tetkikler yapılmak üzere Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü mütehasşis mühendislerinden bir grup buradan geçerek Kürenin Söğüdüzü mevkiine gitmişlerdir.

Sivas ilkbahar at yarışları çok heyecanlı oldu

Sivas (Hususi) — Yüksek Yarış ve İslâh Encümeninin her yıl şehrimizde tertib ettiği at yarışlarının birinci haftası dün büyük bir kalabalık önünde yapıldı.

Birinci koşu Sivas vilâyeti dahilinde doğmuş üç yaşındaki yarım kan arab taylar arasında idi. Birinciliği Binbaş Osman Gürengin Nergisi, ikinciliği Cevdet Marşarın Sevimî, üçüncülüğü Ali Kaganın Güzeli kazandı.

İkinci koşu: Dört ve daha yukarı yaşta ve hiç koşu kazanmamış yarım kan arab at ve kısraklarına mahsusdu. Birinciliği Mevlâd Fıratın Yıldırımı, ikinciliği Reşad Aksoyun Alın, üçüncülüğü Hayri Bilgerin Sanahe kazandı.

Üçüncü koşu: Dört ve daha yukarı yaşdaki at ve kısraklar arasında handicap koşusu idi. Buna 5 hayvan iştirak etti. Kanber Kolağın Heyyulâsı birinci, Hüseyin Atlının Baykalı ikinci, Nüzhet Çubukçunun Gümmüşü üçüncü geldi.

Dördüncü koşu: Son koşuya üç hayvan iştirak etti. 2400 metre olan mesafenin birincisi Adanalı Hüseyin Atlının Sezginî oldu. Kerim Göktenin Payazası ikinciliği, Reşad Aksoyun Alın üçüncülüğü kazandı.

Yarışlar büyük bir intizam içerisinde icra edilmiş, çok heyecanlı olmuştur.

İzmit Halkevi spor şubesi kamp kuruyor

İzmit (Hususi) — Halkevi spor şubesi başkanı, ağır ceza mahkemesi reisi Nail Tör, İzmitin meşhur Kel tepesinde bir kamp kurmak üzere teşebbüsüne başlamıştır.

Bu kampa, şehrimizin sporcu gençleri ile bir çok alleleri de iştirak edecektir. Bu sporları faaliyeti de bu hafta başlayacaktır.

Kırklarelinde ilk arpa mahsulü

Kırklareli (Hususi) — İlk arpa mahsulünden 300 kiloluk bir parti Taşgöl köyünden Eyüb oğlu İbrahim tarafından idrak edildi. rek borsaya getirilmiş ve bu vesile ile borsada merasim yapılmıştır. Borsa idaresi bu çalışkan çiftçiye bir pulluk değerinde para mükâfatı vermiştir.

niş yatak odasında, şahane yatağında uzanmıştı. Ağzındaki kocaman püroyu neş'eli neş'eli çekiyordu. Karşısında biricik kızı Julide, müstakbel damadı Hulki ve aile dostları içinde en başa geçen Yılmaz vardı. İhtiyar milyoner, bu üç genci saadet dolu bakışlarla seyrediyordu.

Kızı bulduktan sonra birdenbire değişmişti. Son felâketin ağırlığı altında birdenbire çöken adam adeta gençleşmiş, dirilmişti. Yüzü gerilmiş, renk dolmuş, gözlerine gençliğe mahsus bir parlaklık gelmişti. Yüzünde iztirabın yarattığı çizgiler, şimdi mes'ud tebessümler arasında kayboluyordu.

Yılmaz, milyonerin dilber kızı ile raretli bir mübahaseye dalmıştı.

— Julide hanım, belki simden sonra sizin müsaide zamanınızı bularak bu kadar uzun görüşsem.

— Bu da ne demek? Siz bizim en iyi dostumuzsunuz. Hattâ bizim halâskârımızsınız. Evimiz size her zaman açıktır.

— İltifatınıza teşekkür ederim. Fakat, uzun ve acı şartlar dahilinde vukubulan bir ayrılıktan sonra birleşen iki sevimli nişanlıyı sık sık rahatsız etmeyecek kadar nezaketim vardır.

— Aman, neler söylüyorsunuz kuzum! Başka şeyler konuşalım.

— O halde müsaade ederseniz Yarasanın çetresinden olan güzel Feridenin sizin inç gerdanlığınızı nasıl aşırıp sattığını öğrenmek istiyorum.

— Ben bu kadını hiç görmedim. Fakat, sizi tenvir edecek bazı malûmat verebilirim. İşin biraz daha evvelinden anlatmağa başlasam bir mahzur var mı?

— Bilâkis, minnettar kalırım.

— Vak'anın evveliyatını biliyorsunuz tabii!

— Kismen!

— Ben Seniha ile çok iyi abhabdım. Zavallı Senihaçık. Hatırlayınca yüreğim kanıyor... Ne ise... Onu Avrupa'da tanıdım. Söylemeye doğru değil ama, babamla onu himaye ettik. Arkadaş oluca ona daha birçok yardımlarım dokundu. Birbirimizi çok severdik. O benden hiçbir şey saklamazdı. Ben de ona sırlarımı söylerdim. Bir artistti. Fakat hiçbir zaman şeref ve iftini sokaklara düşürmemişti. Yaradılışı itibarile çok temiz bir kadındı. Hayat, onu istemediği halde bir çok maceralara sevk etmiş olabilir. Bu hal birçok kadınların başından geçmiştir. (Arkası var)

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Memur alınacak

1 — Devlet demiryolları istasyon sınıfında istihdam edilmek üzere müsabaka ile orta mekteb mezunlarından hareket memur namzedi ve askerliklerini yapmış lise mezunlarından hareket memuru stajyeri alınacaktır.

2 — Müsabakada kazanan orta mekteb mezunlarına 60, lise mezunlarına 74 lira ücret verilecektir.

3 — Müsabaka imtihanı lise mezunları için 23. Haziran Cuma ve orta mekteb mezunları için 1. Temmuz Pazartesi günleri saat 14 de Haydarpaşa, Sirkeci, Ankara, Balıkesir, Kayseri, Malatya, Adana, Afyon, İzmir ve Erzurum işletme merkezlerinde yapılmaktadır. Müracaatlar bu işletme müdürlükleri ve istasyon şefliklerince kabul olunur.

4 — Müsabakaya iştirak şartları şunlardır:

A — Türk olmak.

B — Ecebebi bir kimse ile evli olmamak.

C — 18 yaşın bitmiş ve otuz geçmemiş olmak (30 yaş dahil)

D — Orta mekteb mezunları için askerliğini yapmamış olanların askerliğini yapması, na, en az bir sene zaman kalmış ve lise mezunları için de askerliklerini yapmış olmak.

5 — Müsabakada muvaffak olanların bilhâze idare doktorları tarafından yapılacak muayenede sıhhi durumları demiryol işlerinde vazife görmeğe elverişli bulunmak.

6 — Müracaat istidalarına bağlanacak vesikalar şunlardır: Nüfus cüzdanı, diploma veya tasdikname, askerlik vesikası, polisten tasdikli iyi huy kâğıdı, çiçek aş kâğıdı, evli olanların evlenme cüzdanı 8 adet vesikalık fotoğraf.

7 — Daha fazla malûmat almak isteyenlerin işletme müdürlüklerine veya istasyon şefliklerine bizzat müracaat etmelidirler.

8 — İstidalar lise mezunları için 25 Haziran Salı ve orta mekteb mezunları için de 21 Haziran Cumartesi günü saat 12 ye kadar kabul olunur. «2554» «4484»

Muhammen bedeli (1350) lira olan bir adet elektrik motörlü demirci ocağı vantilatör, bir adet elektrik motörlü çift taşı zımpara tezgâhı, bir adet ayak kısmından kayış transmisyona makkap tezgâhı (10.7.1940) Çarşamba günü saat 15) on beşte Haydarpaşa gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (101) lira (25) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevî zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar komisyon reîsliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (5206)

Istanbul Levazım Âmirliğinden Verilen Haricî Askerî kıtaatı ilânları

1.270.000 kilo sığır eti ayrı ayrı ihalesi yapılmak üzere parçalanarak kapalı zarfla ek-siltmeye konmuştur. Her partinin muvakkat teminatı 2875 ve 2888 lira arasındadır. Ek-siltme günleri iki ve üç Temmuz 940 Salı ve Çarşamba günleri saat 10 dan 17 ye kadardır. Bu etlere talib olacaklar mezkûr gün ve saatlerden bir saat evvel teklif mektublarını komisyona vermeleri lâzımdır. Şartnameler hergün Vizede askerî satınalma komisyonunda görüldür. İstekilerin Vizede askerî satınalma komisyonuna müracaatları.

(48) (4864)

3.360.000 kilo kuru ot kapalı zarfla ek-siltmeye konmuştur. Muhammen fiatı 193.200 lira, ilk teminatı 11.910 liradır. İhalesi 27/6/940 Perşembe günü saat 15 de Kırklarelinde tümen satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şerait ve evsafı komisyonda görüldür. Taliblerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerindeki vesikalarla birlikte teklif mektublarını gününde ve saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyona vermeleri. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Evsaf ve şartları Ankara ve İstanbul Lv. Â. Satınalma komisyonlarında da görüldür. (21-4736)

Heybeliada Deniz Lisesi Müdürlüğünden:

Deniz Lisesi ikinci sınıfına girmeye istekli okurların müsabaka sınavları 24/Haziran/940 Pazartesi günü saat 9 da yapılacaktır. Bu tarihe kadar kayıd muamelesini yaptırmış olan okullar beraberlerinde sıyah mürekkebli kalem, cetvel, minlake, perkel ve lâstik olduğu halde okula müracaatları.

(4932)

Tokatta ilk okullar sergisi açıldı

Tokat (Hususi) — İlkokulların ders yılının sona ermesi dolayısıyla merkeze bağlı sekiz mektebin her sınıfından alınmış ve çok muvaffak olunmuş bir serginin bugün Vali İzzettin Çağpar ile buraya gelen Korgeneral

Ali Rıza Artunkal'nın huzurlarında daha bir çok davetliler de olduğu halde Cumhuriyet mektebinde açıldı. Gönderdiğim resim sergide Vali, Korkomutan ile davetli ve öğretmenleri göstermektedir.

«Son Posta» nız zabıta romanı: 59

3 KELİMENİN ESERİ

Yazan: İhsan Arif

Bu akşamki mücadelenin kahramanı olan bu gencin başucunda bir genç kız vardı ve onun göğsündeki yarasını sarmağa uğraşıyordu. Yılmaz, Hulkiye doğru koştu.

— Hulki dostum nasılsın?

— İyiyim, sen burada mısın Yılmazım?

— Buradayım. Aradığını buldun demek.

Hulki, yaralı haline rağmen büyük bir enerji sarfederek yerinden doğruldu ve gazetecinin ellerine sarılarak onu başucunda duran genç ve güzel kıza takdim etti:

— Sana bahsettiğim kahraman ve fedakâr arkadaşım gazeteci Yılmaz.

Sonra Yılmaz döndü:

— Nişanlım Julide!

Yılmaz, ilerliyerek genç kızın elini sıktı:

— Artık memnunsunuz ya! Büyük bir felâkete maruz kaldınız. Şükür ki sizi sağ olarak kurtarabildik. Artık üzülmeyiniz.

Julide, gazeteciye derin derin baktı. Bu bakışlarda minnet ve şükran hisleri açıkça okunuyordu. Çünkü onu kurtaran o, idi. Birdenbire ileri doğru yürüdü ve yabancıların hayret dolu nazırlarını önünde Yılmazı kucaklayarak öptü:

— Mersi!

Bu hareket, Yılmazı çok sevindirmişti. Çünkü, uzun ve tehlikeli macerasının mükâfatını, bir genç ve afif kızın bakır dudaklarından alıyordu.

Hulki, uzandığı yerden onları mes'ud nazırlarla seyrediyordu.

— Yılmaz! Nişanlımı kurtardım. Dünyada benden mes'ud kimse yoktur. Fakat seni bulamayınca beynimden vurulmuş döndüm. Eğer, fazla yaralı olmasaydım, tekrar koşke girecektim. Biz senin alevler arasında bir köşede kaldığımızı zannediyorduk.

— Acı pathicana kiraş çalmaz.

— Peki, nerede idin bu zamana kadar?

— Senihanın katilinin peşinde idim. Julide atıldı:

— Yakaladınız mı?

— Yakalamıştık. Fakat, bu dakikada elimizde değildir.

— Demek kaçırdınız.

— Kaçırmadık. Öldü... Zavallı...

Üçü birden sustu. Bir ölü karşısında gösterilen tabii ve acı sükût, üç genci bir an için tesiri altına almıştı.

Yılmaz, nişanlılara döndü:

— Ben bir telefon edip, geleceğim. Beni bekleyin.

Maksadı, Julidenin bulunduğunu gazetecisine haber vermektir. Birkaç adım atmıştı ki telaşla koşan bir polisle buruna geldi.

— Memur efendil işleriniz kolaylaştı ya?

— Alay mı ediyorsun. Ben hayatında böyle arab saçı görmedim. Ne oluyor, hâlâ anıyamadım. Kim kimden davacı, kim kime taarruz etmiş bilmiyorum. Bu gidişle işin içinden çıkamayacağım.

— İş esası bir surette takip etmezsen kıyamete kadar içinden çıkamazsın.

— Peki ama, bunlar kim, sen kimisin?

Yılmaz, hüviyet varakasını gösterdi:

— Sunlar benim arkadaşlarımdır.

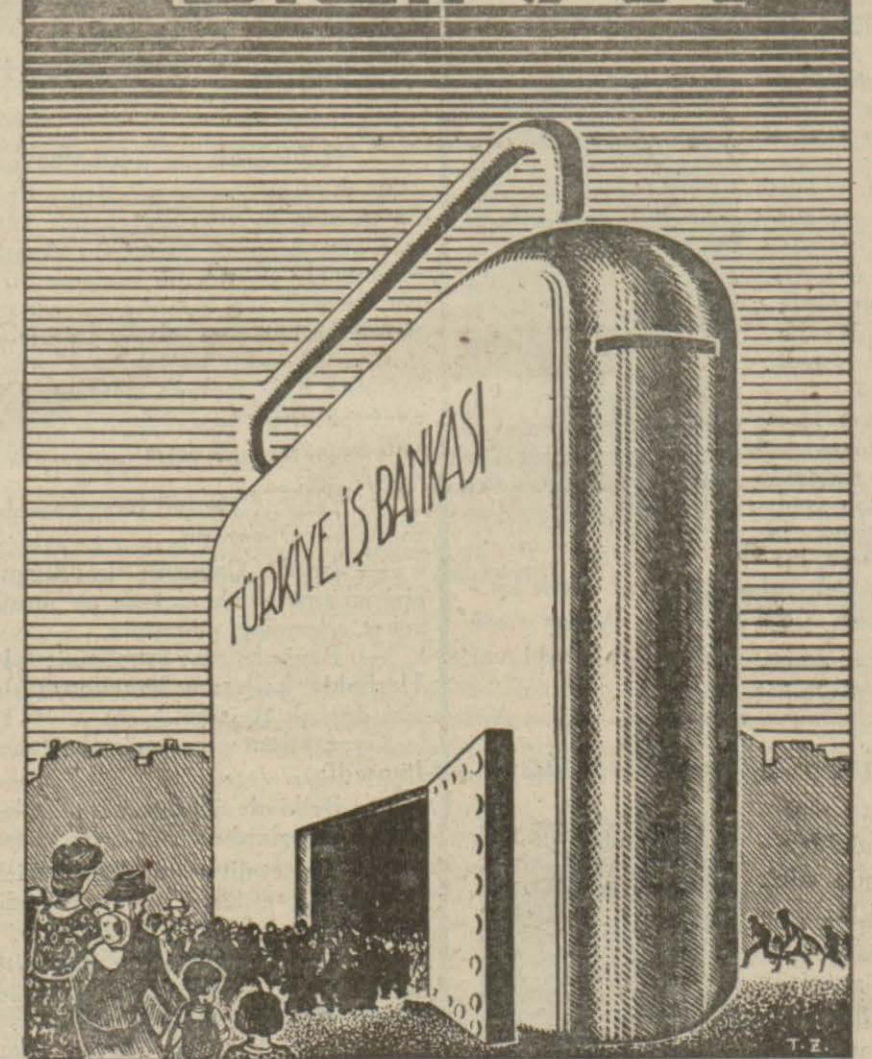
Bu ev, bir çetenin karargâhı idi. Şu yerde yatanlar, polisin aylardan, belki senelerdenberi aradığı hayduklardan bir kaçıdır. Onlardan bir tanesini kaçırmanız haptı yuttuğunuz gündür. Şu kenarda yatan Arab yok mu? Onun hakkındaki tahkikat kısmına iki defa katle teşebbüs cürmünü ilâve etmeyi unuttunuz. Ben hâdiseyi polis müdüriyetine haber verdim. Şimdilik size bu kadarı yeter.

Yılmaz, bu sözlerden sonra tekrar otomobile atladı ve gazetecilere, polis müdüriyetine telefon etmek üzere Caddestanın yolunu tuttu.

— 35 —

Buğday kralı Atâ, Boğaziçinin mavî sularına, yeşil tepelerine karşı olan ge-

EN SAĞLAM SİGİNAK

1940 İKRAMIYELERİ:

T. İŞ. BANKASI
1940 Küçük
Carî Hesaplar
İKRAMIYE PLÂNI

1 adet 2000 liralık	= 2000.— lira
3 » 1000 »	= 3000.— »
6 » 500 »	= 3000.— »
12 » 250 »	= 3000.— »
40 » 100 »	= 4000.— »
75 » 50 »	= 3750.— »
210 » 25 »	= 5250.— »

Kesideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

Saf ve Normal gıda

Pirinç unu - Mercimek - Bezelya - Yulaf,
ve sair HUBUBAT UNLARI kuvvet kaynağıdır.
ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI
M. Nuri ÇAPA Kuruluş tarihi 1915

Bir haftalık radyo programı

PAZAR 23/6/1940

12.30: Program ve Memleket saat ayarı.
12.35: Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50: Müzik. Çalanlar: Vecihe, Ruşen Kam, Cevdet Kozan. Okuyan: Muzaffer İkar. 13.30 - 14.30: Müzik: Küçük Orkestra (Şef: Necib Aşkın.) 18: Program, ve Memleket saat ayarı. 18.05: Müzik: Cazband (Pl.) 18.30: Müzik: Operetler (Pl.) 18.50: Müzik: Radyo caz orkestrası (Şef: İbrahim Özgür.) 19.25: Konuşma. 19.45: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri. 20: Müzik: Seçilmiş eserler. Çalanlar: Ruşen Kam, Cevdet Kozan, Vecihe, Okuyan: Nuri Halli Poyraz. 20.45: Konuşma (Tarihten sayfalar.) 21: Müzik: Saz eserleri. Çalanlar: Cevdet Kozan, Vecihe, Ruşen Kam. 21.15: Müzik: Okuyan: Nebile Raif. 21.30: Konuşma (Radyo gazetesi.) 21.45: Müzik: Oda müziği (Pl.) 22.30: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri. 22.45: Ajans spor servisi. 23: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25-23.30: Yarınki program, ve kapanış.

PAZARTESİ 24/6/1940

12.30: Program ve Memleket saat ayarı.
12.35: Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50: Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.) 13.30 - 14: Müzik: Karışık hafif müzik (Pl.) 18: Program, ve memleket saat ayarı. 18.05: Müzik: Koro eserleri (Pl.) 18.30: Müzik: Radyo caz orkestrası (Şef: İbrahim Özgür.) 19.10: Müzik. Çalanlar: Cevdet Çağla, Fahri Kopuz, Kemal Niyazi Seyhun. 19.45: Memleket saat ayarı, ve Ajans haberleri. 20: Müzik: Fasil Heyeti. 20.30: Konuşma (Umumi Terbiye ve Beden Terbiyesi.) 20.45: Müzik: Zeybek havaları. Çalanlar: Hakkı Derman, Hamdi Tokay, Hasan Gür, Şerif İçli. 21: Müzik: Okuyan Safiye Tokyay. 21.10 Serbest saat. 21.30 Konuşma (Radyo gazetesi.) 21.45 Konser takdimi: Halli Bedii Yönetken ve Müzik: Radyo orkestrası (Şef: Dr. E. Praetorius.) 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambyo - Nukut borsası (fiat.) 22.50: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki program, ve Kapanış.

SALI 25/6/1940

12.30: Program ve Memleket saat ayarı.
12.35: Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50: Müzik. Çalanlar: Cevdet Çağla, Fahri Kopuz, Refik Fersan, Kemal N. Seyhun. Okuyan: Radife Erten. 13.15: Müzik: Halk türkülleri. Aziz Şenses ve Sarı Receb. 13.30-14: Müzik: Karışık müzik (Pl.) 18: Program, ve memleket saat ayarı. 18.05: Müzik: Cazband (Pl.) 18.30: Çocuk saati. 19: Müzik: Fasil Heyeti. 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri. 20: Konuşma (Çiftçinin saati.) 20.15: Müzik: Ankara Radyosu Küme Ses ve Saz Heyeti. İdare eden: Mes'ud Cemil. 21: Konuşma (İktisad ve Hukuk saati.) 21.20: Serbest saat. 21.30: Konuşma (Radyo Gazetesi.) 21.45: Müzik: Küçük Orkestra (Şef: Necib Aşkın.) Soprano Bedriye Tüzü'nün iştirakile. 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambyo - Nukut borsası (Fiat.) 22.45: Müzik: Küçük orkestra programının devamı. 23: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki program, ve Kapanış.

ÇARŞAMBA 26/6/1940

12.30: Program ve Memleket saat ayarı.
12.35: Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50: Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.) 13.30 - 14: Müzik: Küçük Orkestra (Şef: Necib Aşkın.) 18: Program, ve Memleket saat ayarı. 18.05: Müzik: Cazband (Pl.) 18.30: Müzik: Fasil Heyeti. 19: Konuşma (Dış politika hâdiseleleri.) 19.20: Müzik. Çalanlar: Ruşen Kam, Vecihe, Cevdet Kozan. Okuyan: Muzaffer İkar. 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri. 20: Müzik: Geçid Konseri (8 okuyucu sıra ile.) 20.35: Türk Müzik Birliği Korosunun Konseri (Şef: Ahmed Adnan.) Garb ve Türk Bestekârlarının Eserleri ve Armonize edilmiş halk türkülleri. 21.30: Konuşma (Radyo Gazetesi.) 21.45: Müzik: Riyaseti - cumhur Badosu (Şef: İhsan Hüner.) 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambyo - Nukut Borsası (Fiat.) 22.50: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki program, ve Kapanış.

PERŞEMBE 27/6/1940

12.30: Program ve Memleket saat ayarı.
12.35: Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50: Müzik. Çalanlar: Vecihe, Ruşen Kam, Cevdet Kozan. Okuyan: Semahat Özdenes. 13.10: Müzik: Düğün türkülleri. Kadın okuyucular ve Sadı Yaver Ataman. 13.30 - 14: Müzik: Karışık hafif müzik (Pl.) 18: Program, ve Memleket saat ayarı. 18.05: Müzik: Solistler (Pl.) 18.30: Müzik: Radyo Caz Orkestrası (Şef: İbrahim Özgür.) Soprano Bedriye Tüzü'nün iştirakile. 19.10: Müzik: Çalanlar: Cevdet Çağla, Kemal N. Seyhun, Fahri Kopuz. Okuyan: Nebile Raif. 19.30: Müzik: Halk türkülleri ve kaşık havaları. Sarı Receb ve Ali Erbaş. 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri. 20: Müzik: Çalanlar: Fahri Fersan, Refik Fersan, Fahri Kopuz. Okuyan: Necmi Rıza Ahısan. 20.30: Konuşma. 20.45: Müzik: Fasil Heyeti. 21.10: Konuşma (Sihhat saati.) 21.25: Serbest saat. 21.30: Konuşma (Radyo Gazetesi.) 21.45: Müzik: Radyo Orkestrası (Şef: H. Ferid Alnar.) 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambyo - Nukut Borsası (Fiat.) 22.50: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki program, ve Kapanış. (Arkası var)

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç
SAHIPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

SÜMER BANK

BURSA MERİNOŞ FABRİKALARI

BEBE YÜNLERİ

Toptan Paketi 440 Kuruşa
Perakende çilesi 55 "ve
FESANE FABRİKASININ

ŞAYAGI

Toptan Metresi 290 Kuruşa
SÜMER BANK

YERLİ MALLAR PAZARLARI

MÜESSESESİ

İstanbul Şubesi: Tarafından Satışa Çıkarılmıştır.

YURDDAŞLARIMIZIN NAZARI DİKKATİNE:

Muhtemel hava taarruzlarına karşı (Pasif Korunma talimatnamesinin) tensip ettiği şekilde hazırlanan

Ateşe dayanıklı, Kauçuklu ve su geçirmez yani gaz geçirmez

PASİF KORUNMA TIBBİ ECZA ÇANTA ve SANDIKLARI

CAN LABORATUARINDA hazırlanarak piyasaya çıkarılmıştır.

Resmî hususî bütün müessesatla ev apartman, mektep, mahalle, köy, kasaba, ve kazalarda sağlık korunma bakımından birer sandık veya çanta bulunması behemehal lazımdır. Çanta ve sandıkların hacim ve fiatı, aile nüfusuna göre değiştiğinden talep vukuunda izahat verilir. Çanta ve sandıkların üzerinde (CAN) markasını arayınız.

UMUMİ DEPOSU:

CAN LÂBORATUARI

İstanbul, Bahçekapı, İş Bankası arkasında No. 5 Tel: 21939
Telgraf Adresi ASİPROAN

BEREC

The Ever Ready Co fabrikasının
İNGİLİZ MAMULÂTI OLAN
Bateri Anod Telefon ve Cep pilleri
Pek yakında memleketimize gelecektir.

Femil

Sağlığının kıymetini bilen Bayanların seve seve kullanacağı en birinci adet bezleridir. Mikropsuz, Ufak, Yumuşaktır. En ince elbiseler altında belli olmaz. Her Eczanede ve büyük mağazalarda Femil ve bağı bulunur.

Bir BİSİKLET gezintisi

Bir manzara tesbiti!

BİSİKLETLER 6 AY TAKSİTLE

TURF Fotoğraf makineleri (1:3,5) 6 ay taksitle - SAATLAR - 6 ay taksitle

OSMAN ŞAKAR ve Şki

Galata: Bankalar Caddesi No. 59, Tel. 42769 - Beyazıt: Elektrik İdaresi Karşısında No. 28 - Kadıköy İskele Caddesi No. 33/2

Türkiye Cumhuriyeti

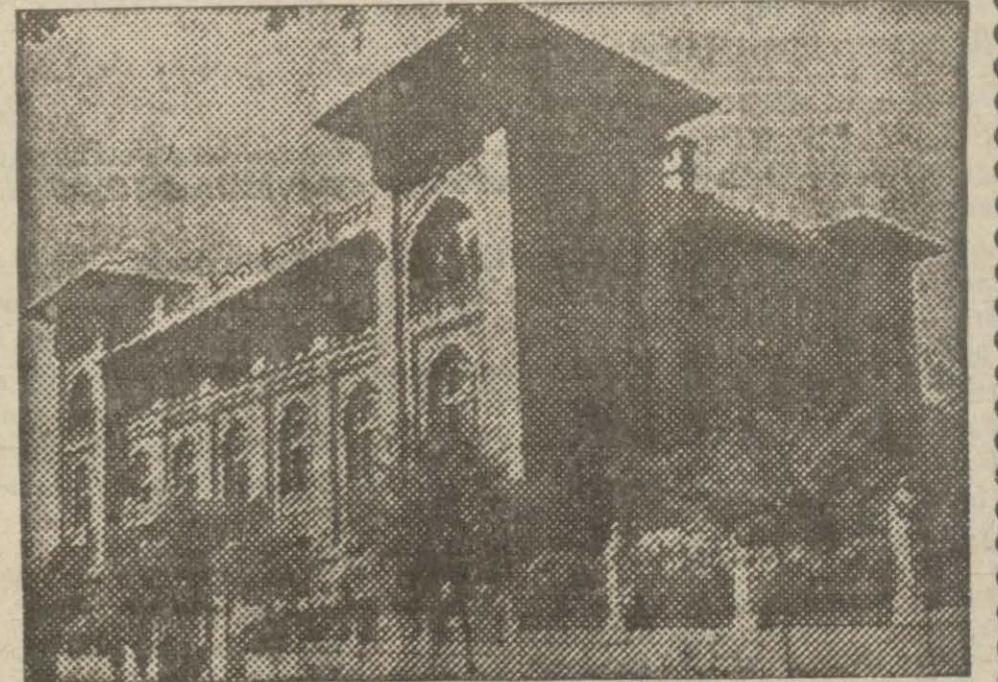
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara sene 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet	1,000 Liralık	4,000 Lira
4 "	500 "	2,000 "
4 "	250 "	1,000 "
40 "	100 "	4,000 "
100 "	50 "	5,000 "
120 "	40 "	4,800 "
160 "	20 "	3,200 "

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmisenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir.

Kur'alar sene 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Sinob C. müddeiumumiliğinden:

İhalesi 3/6/940 gününde saat 14 de takarrüf eden Sinob umumi cezaevindeki mahkûm ve mevkûflara 940 mali yılı içinde verilecek 285,000 ilâ 365,000 adet ekmeğ yemli mezkûrda talib olmadıgından 10/6/940 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulüne yeniden eksiltmeye çıkarılmıştır.

Yevmiye 700 ilâ 1000 ekmeğ verilecektir. Bedelli muhammen 33,306 lira olup, teminatı muvakkate 2500 liradır. İhale 1/7/940 Pazartesi günü saat 14 de Sinob C. Müddeiumumiliği dairesinde yapılacaktır.

Şartname tatil günlerinden maada hergün Sinob C. Müddeiumumiliği kaleminde görülebileceği ilân olunur. (4763)